

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยเรียบเรียงตามหัวข้อต่อไปนี้

1. เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้

- 1.1 ความหมายของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้
- 1.2 สาเหตุของความบกพร่องทางการเรียนรู้
- 1.3 ลักษณะของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้
- 1.4 ประเภทของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้
- 1.5 เกณฑ์การตัดสินว่าเป็นเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้
- 1.6 การคัดแยกเด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้

2. การเขียนสะกดคำ

- 2.1 ความหมายของการเขียนสะกดคำ
- 2.2 จุดมุ่งหมายของการเขียน
- 2.3 ความสำคัญของการเขียนสะกดคำ
- 2.4 ปัญหาและสาเหตุของการเขียนสะกดผิด
- 2.5 แนวทางในการสอนเขียนสะกดคำ

3. หลักจิตวิทยาที่นำมาใช้ในการสอนเขียน

- 3.1 กฎการเรียนรู้ของธอร์น ไคค์ (Thorndike)
- 3.2 ทฤษฎีการเสริมแรงของสกินเนอร์ (Reinforcement)

4. กิจกรรมการบูรณาการ

- 4.1 ความหมายของการบูรณาการ
- 4.2 จุดมุ่งหมายของการบูรณาการ
- 4.3 ทฤษฎีที่เป็นพื้นฐาน
- 4.5 ประโยชน์ของการบูรณาการ
- 4.6 ข้อจำกัดของการบูรณาการ

5. เกม

- 5.1 ความหมายของการเล่นเกม
- 5.2 จุดมุ่งหมายของการเล่นเกม
- 5.3 ประเภทของเกม
- 5.4 ลักษณะที่ดีของการเล่นเกม
- 5.5 หลักการนำเกมมาใช้

6. แบบฝึกทักษะ

- 6.1 ความหมายของแบบฝึกทักษะ
- 6.2 ลักษณะของแบบฝึกทักษะที่ดี
- 6.3 หลักการสร้างแบบฝึกทักษะ
- 6.4 ประโยชน์ของแบบฝึกทักษะ

7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

- 7.1 งานวิจัยในประเทศ
- 7.2 งานวิจัยต่างประเทศ

เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้

1. ความหมายของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้

เรโนลด์ และบรีช (Reynolds and Birch, 1977 ; อ้างอิงใน ผดุง อารยะวิญญู, 2541 : 115) กล่าวว่า เด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้ หมายถึงเด็กที่มีความบกพร่องเกี่ยวกับกระบวนการทางจิตวิทยาความบกพร่องนี้เกี่ยวข้องกับการใช้ภาษาของเด็กทั้งภาษาพูดและภาษาเขียน เด็กมีปัญหาด้านการฟัง การคิดการพูดคุยกับผู้อื่น การอ่านการสะกดคำ หรือการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ รวมถึงเด็กที่มีความบกพร่องทางการรับรู้ การได้รับบาดเจ็บทางสมอง ดิสเล็กเซียหรืออะเพเซีย แต่ไม่รวมไปถึงเด็กที่มีปัญหาอันเกิดจากความบกพร่องทางสายตาทางการได้ยิน และทางการเคลื่อนไหว ปัญญาอ่อน ความบกพร่องทางอารมณ์และความเสียเปรียบทางสภาพแวดล้อม

เบญจพร ปัญญา (2543 : 4) ได้ให้ความหมายของเด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้ไว้ว่าเด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้ หรือความบกพร่องด้านการเรียนรู้ (Learning Disabilities, LD) เป็นความบกพร่องกระบวนการเรียนรู้ ที่แสดงออกมาในรูปแบบของปัญหา การอ่าน การเขียน การสะกดคำ การคำนวณ และเหตุผลเชิงคณิตศาสตร์เกิดจากการทำงานที่ผิดปกติของ

สมองทำให้ผลสัมฤทธิ์ต่ำกว่าที่ควรจะเป็น โดยพิจารณาจากผลการเรียนเปรียบเทียบกับระดับ
 เชาว์ปัญญา

สันสนีย์ ฉัตรคุปต์ (2544 : 3) กล่าวถึงกฎหมาย ว่าด้วยการศึกษาสำหรับ ผู้ที่มีความ
 ความบกพร่อง (Individuals with Disabilities Education ACT - IDEA) ซึ่งเป็นกฎหมาย
 สาธารณะที่เรียกว่า Public Law 101 – 476 ของประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งเดิมคือกฎหมาย
 Public Law 94 – 142 ได้ให้คำจำกัดความของความบกพร่องในการเรียนรู้หรือแอลดี (Learning
 Disabilities, LD) ไว้ว่า ความบกพร่องในกระบวนการทางจิตวิทยาขั้นพื้นฐานอย่างใด
 อย่างหนึ่งหรือมากกว่านั้น ที่เกี่ยวข้องกับการเข้าใจภาษาหรือเกี่ยวกับการใช้ภาษา ไม่ว่าจะเป็
 ภาษาพูดหรือภาษาเขียนซึ่งอาจแสดงออกมาทางความสามารถที่ไม่สมบูรณ์ในการฟัง การคิด
 การอ่าน การเขียน การสะกดคำหรือการคิดคำนวณทางคณิตศาสตร์ นอกจากนี้คำจำกัดความ
 ยังได้ระบุต่อไปด้วยว่า ความบกพร่องในการเรียนรู้นั้นยังครอบคลุมสภาพต่าง ๆ เช่น
 ความบกพร่องในการรับรู้ ภาวะที่สมองถูกกระทบกระเทือนเพียงเล็กน้อย ภาวะความ
 บกพร่องในการอ่าน และความบกพร่องในการเข้าใจ

ศรียา นิยมธรรม (2537 : 3) ได้ให้ความหมายของเด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้ไว้
 ว่าเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ (Learning Disabled Children) หมายถึง เด็กที่มีความผิดปกติ
 ใดอย่างหนึ่ง หรือหลายอย่างของกระบวนการพื้นฐานทางจิตวิทยาการเรียนรู้ ที่เกี่ยวกับ
 ความเข้าใจ การใช้ภาษาพูดหรือภาษาเขียน ซึ่งความผิดปกตินี้อาจเห็นได้ในลักษณะของการมี
 ปัญหาในการรับฟัง การคิด การพูด การอ่าน การเขียน การสะกดคำหรือคำนวณ ตลอดจน
 การรับรู้อื่นเป็นผลจากความผิดปกติทางสมอง แต่ไม่รวมถึงเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้อื่น
 เนื่องจากการมองเห็น ปัญญาอ่อน การไม่ได้ยิน การเคลื่อนไหวไม่ปกติเนื่องจากร่างกาย
 พิการ มีอารมณ์แปรปรวน หรือเด็กที่ด้อยโอกาสทางการศึกษา

จากความหมายดังกล่าว สรุปได้ว่า เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ หมายถึง เด็กที่
 มีความบกพร่องทางกระบวนการจิตวิทยา ซึ่งทำให้เด็กมีปัญหาด้านการฟัง การพูด การอ่าน
 การเขียน และการคิดคำนวณ มีความผิดปกติทางสมองซึ่งส่งผลต่อการรับรู้ของเด็ก ซึ่งปัญหา
 ดังกล่าวไม่ได้มีสาเหตุมาจากความบกพร่องทางด้านร่างกาย การมองเห็น การได้ยิน ความ
 บกพร่องทางด้านสติปัญญา อารมณ์และสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ที่อยู่รอบ ๆ เด็ก

2. สาเหตุของความบกพร่องทางการเรียนรู้

เบญจพร ปัญญาองค์ (2543 : 13) กล่าวได้ว่าความบกพร่องในการเรียนรู้อาจจะ
 มีสาเหตุมาจากสมองทำงานผิดปกติ โดยมีรายงานวิจัยสนับสนุน ดังนี้

1. พยาธิสภาพของสมอง การศึกษาเด็กที่มีขนาดแผลทางสมอง เช่น กลอดก่อนกำหนด ตัวเหลืองหลังคลอด ฯลฯ แต่มีสติปัญญาปกติ พบว่ามีปัญหาการอ่านร่วมด้วย
2. ความผิดปกติสมองซีกซ้ายโดยปกติสมองซีกซ้ายจะควบคุมการแสดงออกทางด้านภาษา และสมองซีกซ้ายจะโตกว่าซีกขวา แต่เด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้ สมองซีกซ้ายและซีกขวามีขนาดเท่ากัน และมีความผิดปกติอื่น ๆ ที่สมองซีกซ้ายด้วย
3. ความผิดปกติของคลื่นสมอง เด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้ จะมีคลื่นอัลฟาที่สมองซีกซ้ายมากกว่าปกติ
4. กรรมพันธุ์ เด็กที่มีปัญหาการอ่าน บางรายมีความผิดปกติของโครโมโซมคู่ที่ 15 และสมาชิกในครอบครัวเคยเป็น เด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้ โดยที่พ่อแม่ เล่าว่าเมื่อตอนเด็ก ๆ ตนเคยมีลักษณะคล้ายกัน

5. พัฒนาการล่าช้า เดิมเชื่อว่าเด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้ มีผลมาจากพัฒนาการล่าช้า แต่ปัจจุบันไม่เชื่อเช่นนั้น เพราะเมื่อโตขึ้นเด็กไม่หายจากโรคนี

ผดุง อารยะวิญญู (2542 : 7 - 8) กล่าวไว้ว่าความบกพร่องทางการเรียนรู้ ก่อให้เกิดปัญหาในการเรียนเนื่องจากเด็กไม่สามารถเรียนได้ดีเท่ากับเด็กปกติทั่วไป การค้นหาความบกพร่องของเด็กส่วนมากเป็นหน้าที่ของบุคลากรทางสาธารณสุข บุคลากรทางการศึกษา อาจจำเป็นต้องรับรู้ไว้ เพื่อจะได้หาทางจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับปัญหาของเด็กต่อไป สาเหตุความบกพร่องนี้อาจจำแนกได้ ดังนี้

1. การได้รับบาดเจ็บทางสมอง

บุคลากรทางการแพทย์ที่ศึกษาเกี่ยวกับเด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้ ในหลายประเทศมีความเชื่อว่า สาเหตุที่สำคัญทำให้เด็กเหล่านี้ ไม่สามารถเรียนรู้ได้คือนั้น เนื่องมาจากการได้รับบาดเจ็บทางสมอง (Brain damage) อาจจะเป็นการได้รับบาดเจ็บก่อนคลอดระหว่างคลอด หรือหลังคลอดก็ได้ การบาดเจ็บนี้ทำให้ระบบประสาทส่วนกลางไม่สามารถทำงานได้เต็มที่อย่างไรก็ตามการได้รับบาดเจ็บอาจไม่รุนแรงนัก (Minimal brain dysfunction) สมองและระบบประสาทส่วนกลางยังทำงานได้ดีเป็นส่วนมาก มีบางส่วนเท่านั้นที่บกพร่องไปบ้าง ทำให้เด็กมีปัญหาในการรับรู้ ซึ่งส่งผลโดยตรงต่อการเรียนรู้ของเด็กแต่ปัญหานี้ยังไม่เป็นที่ยอมรับทั้งหมด เพราะเด็กบางรายอาจเป็นกรณียกเว้นได้

2. กรรมพันธุ์

งานวิจัยเป็นจำนวนมากระบุ ตรงกันว่า ความบกพร่องทางการเรียนรู้ บางอย่างสามารถถ่ายทอดทางกรรมพันธุ์ได้ ดังจะเห็นได้จากการศึกษาเป็นรายกรณี พบว่าเด็ก ที่มีปัญหาทางการเรียนรู้บางคนอาจมีพี่น้องที่เกิดจากท้องเดียวกัน มีปัญหาทางการเรียนรู้ เช่นกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาในการอ่าน การเขียน และการเข้าใจ

มีรายงานการวิจัยที่เชื่อถือได้ว่า เด็กฝาแฝดที่เกิดจากไข่ใบเดียว (Identical twin) เมื่อพบว่าฝาแฝด คนหนึ่งมีปัญหาการอ่าน ฝาแฝดอีกคนหนึ่งก็มีปัญหาการอ่านเช่นกัน แต่ปัญหานี้ไม่พบบ่อยนักสำหรับฝาแฝดที่มาจากไข่คนละใบ (Fraternal twins) จึงสรุปได้ว่า ปัญหาในการเรียนรู้อาจสืบทอดทางกรรมพันธุ์ได้

3. สิ่งแวดล้อม

สาเหตุทางสภาพแวดล้อมในที่นี้ หมายถึง สาเหตุอื่นๆ ที่ไม่ใช่การได้รับ บาดเจ็บทางสมอง และกรรมพันธุ์เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นกับเด็กภายหลังการคลอดเมื่อเด็กโตขึ้นมาใน สภาพแวดล้อมที่ก่อให้เกิดความเสี่ยง เช่น การที่เด็กมีพัฒนาการทางร่างกายล่าช้าด้วยสาเหตุ บางประการ การที่ได้รับสารบางประการอันเนื่องมาจากสภาพมลพิษในสิ่งแวดล้อม การขาด สารอาหารในวัยทารกและในวัยเด็ก การสอนที่ไม่มีประสิทธิภาพของครูตลอดจนขาด โอกาสทางการศึกษา เป็นต้น แม้ว่าองค์ประกอบทางสภาพแวดล้อมเหล่านี้จะไม่ใช่อุบัติเหตุที่ก่อให้เกิด ความบกพร่องทางการเรียนรู้โดยตรง แต่องค์ประกอบเหล่านี้ อาจทำให้สภาพการเรียนรู้ของเด็ก มีความบกพร่องมากขึ้น

จากสาเหตุดังกล่าวสรุปได้ว่า ความบกพร่องทางการเรียนรู้มีสาเหตุมาจากการ ได้รับบาดเจ็บทางสมองก่อนคลอด ระหว่างคลอด และหลังคลอด ซึ่งจะเกิดความผิดปกติกับ สมองซีกซ้ายที่ควบคุมการแสดงออกทางด้านภาษา กรรมพันธุ์ และสภาพสิ่งแวดล้อมที่ทำให้ ความบกพร่องมีความรุนแรงมากขึ้น

3. ลักษณะของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้

ผดุง อารยะวิญญู (2542 : 7 - 8) กล่าวว่าไว้ว่า เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ อาจมีลักษณะดังต่อไปนี้

1. มีความบกพร่องทางการพูด
2. มีความบกพร่องทางการสื่อสาร
3. มีปัญหาในการเรียนวิชาทักษะ
4. มีปัญหาในการสร้างความคิดรวบยอด
5. การทดสอบผลการเรียนให้ผลไม่แน่นอน

6. มีความบกพร่องทางการรับรู้
7. มีความบกพร่องทางการเคลื่อนไหว
8. มีอารมณ์ไม่คงที่ บางครั้งระเบิดอารมณ์ใส่ผู้อื่น ความผิดหวังเล็ก ๆ น้อย ๆ

อาจทำให้เสียอารมณ์อย่างรุนแรงได้

9. โยกตัวหรือหงุดหงิดระบือ ๆ
10. ลักษณะการนอน ไม่คงที่ บางครั้งหลับบางครั้งไม่หลับ ไม่เป็นเวลา

แน่นอน

11. มีพัฒนาการทางด้านร่างกายไม่คงที่
12. มีพฤติกรรมไม่คงเส้นคงวา
13. เสียสมาธิง่าย
14. แสดงพฤติกรรมแปลก ๆ
15. มีปัญหาในการสร้างความสัมพันธ์กับเพื่อน

เลอเนอร์เนอร์ (Lerner. 1997 : internet) ได้กล่าวถึง ลักษณะของความบกพร่องทางการเรียนรู้ไว้ดังนี้

1. มีสมาธิสั้น
2. มีความผิดปกติในด้านการเคลื่อนไหว
3. มีปัญหาในกระบวนการรับรู้ และการให้ข้อมูล
4. มีปัญหาในการเรียนรู้ด้านพุทธิพิสัย หรือการรู้คิด
5. มีความยุ่งยากในการแสดงออกทางด้านภาษา
6. มีความยุ่งยากในการอ่าน (อ่านไม่ได้)
7. มีความยุ่งยากในการเขียน (เขียนไม่ได้)
8. มีความยุ่งยากในการเรียนวิชาคณิตศาสตร์
9. มีพฤติกรรมทางสังคมไม่เหมาะสม

เบญจพร ปัญญาขง (2543 : 5 - 9) กล่าวถึงการแบ่งลักษณะความบกพร่องทางการเรียนรู้ของเด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้เป็น 4 ลักษณะ คือ

1. ความบกพร่องด้านการเขียนและสะกดคำ เด็กจะแสดงลักษณะต่าง ๆ

ออกมา คือ

1.1 การเขียนพยัญชนะ เด็กจะลากเส้นวน ๆ ไม่รู้จะม้วนหัวเข้าในหรือออกนอกขีดวน ๆ ซ้ำเรียงลำดับอักษรผิด เช่น สถิติ เป็นสถิติ

- 1.2 เขียนพยัญชนะหรือตัวเลขสลับกัน เช่น ม- น ,ค-ค ,b-d, p-q, 6-9
- 1.3 เขียนพยัญชนะ ก- ฮ ไม่ได้ แต่บอกให้เขียนเป็นตัว ๆ ได้
- 1.4 เขียนพยัญชนะกลับกัน คล้ายมองจากกระจกเงา
- 1.5 เขียนคำตามตัวสะกด เช่น บอริกัน (บริการ)
- 1.6 สะกดผิด โดยเฉพาะคำพ้องเสียง คำสะกดแม่เดียวกัน ตัวการ์ตูน เช่น
อันตลาย (อันตราย) บดบาด (บทบาท) ดาดทาน(ตรวจทาน) แพค (แพทย์)
- 1.7 เขียนหนังสือลอกใจท์จากกระดานช้า เพราะกลัวสะกดผิด
- 1.8 เขียนไม่ตรงบรรทัด เขียนต่ำหรือเหนือเส้น ขนาดตัวอักษรไม่เท่ากัน
ไม่เว้นขอบ ไม่เว้นช่องไฟ

1.9 จับดินสอหรือจับปากกาแน่นมาก

1.10 ลบบ่อย ๆ เขียนทับคำเดิมหลาย ๆ ครั้ง เขียนหนังสือตัวโต

2. ความบกพร่องด้านการอ่าน มีลักษณะที่แสดงออก คือ

2.1 อ่านช้า มีความยากลำบากในการอ่าน เช่น อ่านคำต่อคำ จะต้อง
สะกดคำจึงจะอ่านได้

2.2 อ่านออกเสียงไม่ชัดเจนไม่ระมัดระวังในการอ่าน จะเดาคำจากอักษร
ตัวแรก บาท เป็น บทที่ เมื่อนั้น เป็น บัดนั้น

2.3 อ่านข้าม อ่านเพิ่มคำ อ่านผิดประโยคหรือผิดตำแหน่ง

2.4 อ่านโดยไม่เน้นคำ หรือเน้นข้อความบางตอน

2.5 จำคำศัพท์ได้จำกัด พยายามอธิบายความหมายของคำที่อ่านไม่ได้

2.6 ผันเสียงวรรณยุกต์ไม่ได้

2.7 เล่าเรื่องที่อ่านไม่ได้

2.8 จับใจความสำคัญหรือเรียงลำดับเหตุการณ์ไม่ได้ของเรื่องที่อ่านไม่ได้

2.9 ไม่รู้จักเดาคำจากคำหรือประโยคที่อยู่หน้าหรือหลังคำหรือย่อหน้า

นั้น ๆ

3. ความบกพร่องด้านการคำนวณและเหตุผลเชิงคณิตศาสตร์ เด็กจะมี
ลักษณะ ดังนี้

3.1 ไม่เข้าใจค่าของตัวเลข ได้แก่หลักหน่วย สิบบ ร้อย พัน หมื่น

3.2 นับเลขไปข้างหน้าหรือนับเลขย้อนหลังไม่ได้

3.3 คำนวณ $+$ $-$ \times \div ด้วยการนับนิ้ว

3.4 จำสูตรคูณไม่ได้

3.5 เขียนเลขกลับกัน เช่น 13 เป็น 31

3.6 เลขลบ อาจทำผิดโดยเอาตัวเลขจำนวนน้อยลบออกจากตัวเลขจำนวน
มาก เช่น $25 - 7 = 22$ เด็กจะเอา 5 ลบออกจาก 7 แทน เพราะคิดว่า 5 เป็นเลขจำนวนน้อย
แทนที่จะคิดว่า 5 เป็นตัวแทนของ 15

3.7 ยุ่งยากกับการตีโจทย์ปัญหา หรือการอ่านตัวเลขหลายตัว

3.8 บางคนอาจใช้วิธีท่องจำและเขียนคำตอบได้ แต่เมื่อให้แก้ไขโจทย์ที่ใช้
ใน ชีวิตประจำวันกลับทำไม่ได้ เช่น ไม่สามารถแลกทอนสตางค์ได้

3.9 ไม่สามารถทำตามขั้นตอนการคูณ /หาร ได้โดยเฉพาะตัวเลขหลาย
หลักการคำนวณเลขทำจากซ้ายไปขวา แทนที่จะทำจากขวาไปซ้าย

3.10 ไม่เข้าใจเรื่องเวลาสอนเรื่องเวลาได้ยาก

4. ปัญหาพฤติกรรมอารมณ์ที่อาจพบร่วมด้วยเด็กที่มีปัญหาการอ่าน การ
เขียน การสะกดคำและการคำนวณ มักรู้สึกหงุดหงิด และรู้สึกด้อยที่ตนเองทำได้ไม่ทัดเทียม
เพื่อน ๆ ดังนั้นอาจแสดงในรูปแบบต่าง ๆ ดังนี้

4.1 หลีกเลี่ยงการอ่าน การเขียน

4.2 ทำสมมุติการบ้านหายบ่อย ๆ

4.3 บางคนอาจต่อต้านแบบดื้อเงียบ ไม่ทำตามที่ครูสั่ง หรือปฏิเสธ
โดยตรงทำให้ดูเป็นเด็กเกียจคร้าน

4.4 ไม่มีสมาธิในการเรียนทำงานช้าทำงานไม่เสร็จในชั้นเรียน

4.5 ทำงานสะเพร่า

4.6 ความจำไม่ดี ได้หน้าลืมหลัง

4.7 ออกอ้อนแบบเด็ก ๆ โดยเฉพาะที่มีน้องเล็ก

4.8 กลัวครูดุ กลัวเพื่อนล้อว่าอ่านหนังสือช้า

4.9 กลัวว่าครูสอนไม่ดี เพื่อนแกล้ง

4.10 รู้สึกเบื่อหน่าย ท้อแท้

4.11 รู้สึกว่าตนเองไม่เก่ง “รู้สึกด้อย” และไม่มั่นใจในตนเอง มักตอบ
คำถามว่า “ทำไม่ได้” “ไม่รู้” “ไม่ทราบ”

4.12 ทำตัวเป็นตัวตลกในห้องเรียนเพื่อหลบเกลียด

4.13 อารมณ์ขึ้น ๆ ลง ๆ หงุดหงิดง่าย ไม่อดทน

4.14 ก้าวร้าวกับเพื่อน พี่น้อง ครู พ่อแม่(ที่จู้จี้จ๋า)

4.15 ไม่ลึกซึ้งในความหมายของคำและความรู้สึกที่ผู้เขียนสื่อถึงผู้อ่าน

4.16 ไม่รู้สึกซาบซึ้งในคำพูดที่ตลก “โจ๊ก”

ศรียา นิยมธรรม (2537 : 40) ได้จัดกลุ่มลักษณะรวม ๆ ของปัญหาทางการเรียนรู้ได้ 4 ด้านใหญ่ ๆ ดังนี้

1. ด้านพุทธิพิสัยหรือการรู้คิด (Cognitive) เช่น การคิดและการแก้ปัญหา
2. ด้านภาษา (Language) ได้แก่ การฟัง การพูด การเขียน การอ่าน
3. ด้านกลไกการเคลื่อนไหว(Moter) เช่น การประสานงานของอวัยวะ

ต่าง ๆ ในร่างกาย

4. ด้านสังคม(Social) เช่น ความสัมพันธ์กับเพื่อน ๆ

สันสนีย์ ฉัตรคุปต์ (2544 : 38 – 39) กล่าวไว้ว่า ลักษณะที่พบในเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ดังต่อไปนี้

1. การจัดระบบ (Organization) ได้แก่ การจัดระบบเวลาของตนเอง การรู้เวลา รู้วันที่ รู้ปี การทำงานที่ได้รับมอบหมายให้เสร็จ การจัดระบบความคิด การมีความสามารถที่จะหาของ ของตัวเองได้ครบ การดำเนินงานตามแผนที่วางไว้ การตัดสินใจ การจัดลำดับความสำคัญก่อนหลัง การเรียงลำดับเหตุการณ์

2. การประสานงานหรือประสานความสัมพันธ์ของร่างกาย ได้แก่ การจับต้องและใช้สิ่งของที่มีขนาดเล็ก การเรียนรู้ทักษะการช่วยเหลือตนเอง การตัด การวาด การคัดลายมือ การปีนป่าย การวิ่งและความสามารถในการเล่นกีฬาต่าง ๆ

3. ภาษาพูดและภาษาเขียน ได้แก่ การออกเสียงคำต่าง ๆ การเรียนรู้คำศัพท์ใหม่ ๆ การทำตามคำสั่ง การเข้าใจสิ่งที่ขอจากผู้อื่น การเชื่อมโยงเรื่องราวความสัมพันธ์ต่าง ๆ การแยกแยะระหว่างเสียงต่าง ๆ การตอบสนองต่อคำถาม การเข้าใจความคิด ความคิดรวบยอด หลักการต่าง ๆ การเข้าใจในสิ่งที่อ่านหรือการอ่านจับใจความ การสะกดคำ การเล่าเรื่อง หรือการเขียนเรียงความ

4. สมาธิและความสนใจ จากกฎหมายว่าด้วยการศึกษาสำหรับผู้ที่มีความบกพร่องของประเทศสหรัฐอเมริกา ไม่ได้รวมความบกพร่องทางสมาธิเข้าอยู่ในความบกพร่องทางการเรียนรู้ แต่เนื่องจากเป็นภาวะของความบกพร่องที่พบร่วมกันได้บ่อย จึงบรรยายลักษณะอาการในที่นี้คือ ไม่สามารถจะทำงานจนสำเร็จ ลงมือทำก่อนที่จะคิดให้รอบคอบ

เป็นคนที่ไม่สามารถทำงานเป็นระบบระเบียบได้ มีความวุ่นวายในการจัดระบบ มีปัญหาในการรอคอย อดทนรอไม่ได้ กระสับกระส่าย เหม่อลอย วอกแวก เสียสมาธิง่าย

5. ความจำ ได้แก่ การจดจำทิศทาง การเรียนรู้ข้อความทางคณิตศาสตร์ การเรียนรู้กระบวนการใหม่ ๆ การเรียนรู้ตัวอักษร การจดจำชื่อต่าง ๆ เหตุการณ์ต่าง ๆ การสะกดคำ และการทบทวนหนังสือก่อนสอบ

6. พฤติกรรมทางสังคม ได้แก่ การมีเพื่อนใหม่ และการคงมิตรภาพของเพื่อนใหม่ไว้ได้ การตัดสินใจปัญหาในชีวิตประจำวัน การมีพฤติกรรมที่ผลิผลตาม หุนหันพลันแล่น ความอดกลั้น อดทนต่อความกดดัน ความเครียด การยอมรับการเปลี่ยนแปลงในกิจวัตรประจำวัน ความสามารถที่จะตีความภาษาที่ไม่ใช่ภาษาเขียน เช่น สีหน้า ท่าทาง น้ำเสียงและการทำงานเป็นทีม

วาเลตต์ (ผดุง อารยะวิญญู, 2539 : 129- 131 ; อ้างอิงมาจาก Valett. 1974) สรุปถึงปัญหาของเด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้ด้านภาษา ดังนี้

1. มีปัญหาในการฟัง เพราะฟังแล้วจดจำสิ่งที่ตนฟังไม่ได้
2. มีปัญหาในการเรียงลำดับสิ่งที่ฟัง ฟังแล้วจำลำดับไม่ได้
3. มีปัญหาในการฟังเสียงในสภาพที่มีเสียงรบกวน เพราะไม่สามารถแยกเสียงที่ต้องการฟังออกจากเสียงรบกวนได้
4. มีปัญหาในการรับรู้ร่วมกันระหว่างการฟังกับการใช้สายตา
5. มีปัญหาในการรับรู้เกี่ยวกับสัญลักษณ์
6. มีปัญหาในการรับรู้เกี่ยวกับสิ่งที่ป็นนามธรรม
7. มีปัญหาในการเรียนรู้ด้านความคิดรวบยอด
8. มีปัญหาในการเรียนรู้เกี่ยวกับโครงสร้างทางด้านภาษา
9. มีปัญหาในด้านขบวนการของความคิด ความจำ

จากลักษณะของเด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้ สรุปได้ว่า เด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้จะมีลักษณะของความบกพร่องทางด้านการเขียนและการสะกดคำ การอ่าน การคำนวณและเหตุผลเชิงคณิตศาสตร์ ซึ่งเป็นลักษณะรวม ๆ ในด้านพุทธิพิสัย ด้านภาษา ด้านกลไก การเคลื่อนไหวและด้านสังคม

4. ประเภทของเด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้ (LD)

เบญจพร ปัญญา (2543 : 4) ได้แบ่งประเภทของเด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้เป็น 4 ประเภทคือ

1. ความบกพร่องด้านการเขียนและการสะกดคำ
2. ความบกพร่องด้านการอ่าน
3. ความบกพร่องด้านการคำนวณ และเหตุผลเชิงคณิตศาสตร์
4. ความบกพร่องหลายๆ ด้านรวมกัน

สันสนีย์ ฉัตรคุปต์ (2544 : 25 – 30) กล่าวว่า DSM IV (The Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorder) ได้ระบุประเภทของความบกพร่องในการเรียนรู้ว่า แบ่งออกเป็น 4 ประเภท ดังนี้

1. ความบกพร่องด้านการอ่าน (Reading Disorder)

ความบกพร่องด้านการอ่านเป็นที่รู้จักในนาม ดิสเล็กเซีย (Dyslexia) เป็นความบกพร่องที่พบบ่อยที่สุด และมีผลกระทบต่อนักเรียนในวัยประถมศึกษาประมาณร้อยละ 2 ถึง 8 เป็นที่น่าสนใจว่ากระบวนการต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสมองที่จำเป็นสำหรับการอ่านและจะต้องเกิดขึ้นพร้อม ๆ กันมีดังนี้

- 1.1 พุ่งความสนใจไปยังตัวหนังสือหรือสัญลักษณ์ และควบคุมการเคลื่อนไหวสายตาของเราผ่านไปในแต่ละหน้า
- 1.2 ตระหนักว่าเสียงนั้นสัมพันธ์กับตัวหนังสือเหล่านั้น
- 1.3 เข้าใจคำและหลักภาษา
- 1.4 สร้างความคิดและภาพจากสิ่งที่อ่าน
- 1.5 เปรียบเทียบความคิดใหม่กับสิ่งที่เรารู้ดีอยู่แล้ว
- 1.6 เก็บความคิดต่าง ๆ นั้นไว้ในความทรงจำ

กลไกหรือกระบวนการทางความคิด เช่นนี้จำเป็นต้องอาศัยการทำงานร่วมกันอย่างกว้างขวางของเครือข่ายเส้นใยสมองซึ่งเชื่อมโยงกับศูนย์การมองเห็น ภาษา ความจำในตำแหน่งของสมอง

2. ความบกพร่องทางการเขียน (Disorder of Written Expression)

ความบกพร่องด้านการเขียนที่เรียกว่า ดิสกราเฟีย (Dysgraphia) เป็นสาเหตุที่ทำให้เด็กมีความยากลำบากในการเขียนตัวอักษร หรือเขียนบนพื้นที่ที่กำหนดให้ คนที่มีความบกพร่องทางการเขียนต้องใช้เวลาและต้องใช้ความพยายามมากกว่าคนอื่น ๆ ในการที่จะเขียนให้ประณีต แม้ว่าเขาจะพยายามมากเพียงใดก็ตาม ลายมือของเขาอ่านแทบไม่ออกเลย

3. ความบกพร่องทางด้านคณิตศาสตร์(Mathematics Disorder)

การคิดคำนวณเลขเป็นขั้นตอนที่สลับซับซ้อนมากแม้ว่าจะเป็น การแก้ปัญหาโจทย์เลขง่าย ๆ เช่น 25 หารด้วย 3 เท่านั้นก็ตาม

การคิดคำนวณเลขเกี่ยวข้องกับการตระหนักจดจำจำนวนและสัญลักษณ์ การจดจำข้อเท็จจริง เช่นการจำสูตรคูณ การเรียงลำดับตัวเลข และเกี่ยวข้องกับความเข้าใจ ความคิดรวบยอดที่เป็นนามธรรม เช่นหลักการต่าง ๆ ภาพของจำนวนและเศษส่วน

4. ความสามารถที่ไม่เฉพาะเจาะจง (Learning Disorder Not Otherwiss Specified)

DSM IV ยังให้รายการความบกพร่องในการเรียนรู้ประเภทอื่น ๆ อีกที่ไม่เข้ากฎเกณฑ์ของความบกพร่องในการอ่าน เขียน คำนวณ ซึ่งอาจจะหมายถึงความบกพร่องทั้ง 3 ประเภทเกิดร่วมกัน หรือความบกพร่องที่ไม่ได้ต่ำกว่าเกณฑ์มากนัก

ผดุง อารยะวิญญู (2542 : 23- 30) ได้จำแนกเด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้เป็นประเภทต่าง ๆ ตามลักษณะของปัญหาในการเรียนของเด็กได้ ดังนี้

ความบกพร่องทางการฟังและการพูด

เด็กบางคนอาจมีปัญหาลittleน้อย บางคนอาจมีปัญหามากใน ระดับที่รุนแรงแตกต่างกันไป สภาพความบกพร่องทางการฟัง การพูดนี้ เรียกว่า อเฟเซีย (Aphasia) เด็กที่มีปัญหาเช่นนี้เรียกว่าเด็กอเฟเซีย (Aphasia child) ความผิดปกติในการฟัง การพูดของเด็กอเฟเซีย เป็นผลที่ได้รับบาดเจ็บทางสมอง (Brain damage) เด็กบางคนอาจพูดไม่ชัด เช่น การพูดด้วยเสียงขึ้นจมูก การพูดติดอ่างหรือการพูดไม่ชัดของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ความบกพร่องทางการพูดดังกล่าวไม่จัดอยู่ในกลุ่มนี้ เพราะไม่เป็นอาการของการไม่เข้าใจสัญลักษณ์ทางภาษา คำศัพท์และ โครงสร้างของประโยคเหมือนเด็กกลุ่มนี้

ความบกพร่องทางการอ่าน

เด็กที่อ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ อาจมีสาเหตุมาจากองค์ประกอบหลายประการ เด็กบางคนอาจขาดเรียนบ่อย เพราะต้องช่วยบิดา มารดา ในการประกอบอาชีพ บางคนต้องหาเลี้ยงครอบครัว บางคนต้องเดินทางมาไกล จึงทำให้ไม่ยอมมาโรงเรียน บางคนพูดภาษาถิ่นมาแต่กำเนิด เมื่อมาเรียนภาษาไทยกลางที่โรงเรียนจึงทำให้เด็กเรียนได้ไม่ดี เพราะอิทธิพลของภาษาถิ่นที่มีโครงสร้างของเสียงพูด คำและประโยคต่างกัน เด็กที่ขาดแรงจูงใจในการเรียนเกียจคร้านทำให้อ่านไม่ออก เขียนไม่ได้ เด็กเหล่านี้ไม่จัดเป็นเด็กที่มีปัญหาใน

การเรียนรู้ตามคำนิยามของการศึกษาพิเศษ เพราะถ้าแก้ไขปัญหาดังกล่าวให้ลุล่วงไป เด็กก็สามารถอ่านออกเขียนได้ แต่เด็กที่มีปัญหาในการอ่านตามทางการศึกษาพิเศษ ถึงแม้ว่าจะแก้ปัญหาดังกล่าวได้แล้ว เด็กก็ยังอ่านไม่ได้ด้วยตนเอง

ความบกพร่องทางการเขียน

การเขียนเป็นทักษะสูงสุดในกระบวนการทางภาษา ซึ่งประกอบด้วยทักษะทางการฟัง การอ่าน การพูด และการเขียน การเขียนเป็นการแสดงออกซึ่งแนวความคิดของผู้เขียนจะต้องนำคำในภาษามาร้อยเรียงกันอย่างเป็นระบบและถูกต้องตามหลักภาษาไทย เด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้มักมีความบกพร่องในการเรียงลำดับ ซึ่งเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เด็กไม่สามารถเขียนหนังสือได้

ความบกพร่องทางคณิตศาสตร์

คณิตศาสตร์เป็นวิชาที่ประกอบด้วยสัญลักษณ์ เช่นเดียวกับกับวิชาภาษาไทย เด็กที่มีความบกพร่องในการรับรู้เกี่ยวกับสัญลักษณ์ อาจมีปัญหาในการเรียนคณิตศาสตร์

ความบกพร่องทางกระบวนการคิด

เด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้จำนวนมาก มีความลำบากในการคิด กระบวนการให้เหตุผล หรือการกำหนดแนวความคิดรวบยอด เช่น คนปกติทั่วไปจะมองที่ภาพรวมของวัตถุอันจึงมองส่วนย่อย จะมองดูคนทั้งตัวก่อนว่าเขาเป็นคน (ไม่ใช่หุ่น) แล้วจึงพิจารณารายละเอียดว่า เขาเป็นผู้หญิงหรือผู้ชายเขาเหมือนญาติพี่น้องเราหรือไม่ เป็นต้น แต่เด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้อาจไม่มองเห็นเช่นนั้น

ความบกพร่องทางด้านอื่น ๆ

ความบกพร่องทางด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องอาจจำแนกออกเป็น 3 ด้าน คือ ความบกพร่องที่เกี่ยวกับสมาธิ ความบกพร่องด้านการรับรู้ และความบกพร่องด้านการเคลื่อนไหว นักจิตวิทยาหลายคน กล่าวว่าความบกพร่องทั้ง 3 ด้าน เป็นลักษณะหนึ่งของเด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้ แต่นักจิตวิทยาหลายคนไม่เห็นด้วย

เด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้ จำแนกได้หลายประเภทตามที่นักวิชาการหรือนักจิตวิทยาให้จัดหมวดหมู่แตกต่างกันไป ตามลักษณะของปัญหาหรือความบกพร่องที่เกิดขึ้น ซึ่งอาจกล่าวโดยสรุปได้ว่า เด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้ มีปัญหาในด้าน การฟังและการพูด การอ่าน การเขียนและคณิตศาสตร์

5. เกณฑ์การตัดสินว่าเป็นเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้

ผดุง อารยะวิญญู (2539 : 115- 118) กล่าวถึงเกณฑ์การตัดสินว่าเป็นเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ต้องมีหลักฐานการทดสอบดังต่อไปนี้

1. การทดสอบทางสติปัญญา
2. การทดสอบเกี่ยวกับขบวนการเบื้องต้นทางจิตวิทยา
3. การทดสอบเกี่ยวกับการรับรู้
4. การสังเกตอย่างมีระบบ เป็นการสังเกตพฤติกรรมของเด็ก มีบันทึก

การสังเกตพฤติกรรมของเด็กในห้องเรียนมาเสนอ เพื่อเป็นหลักฐานประกอบการวินิจฉัย

5. การทำงานของนักเรียน หมายถึง การทำแบบฝึกหัด การบ้าน งานดังกล่าวนำมาเปรียบบางส่วน เพื่อประกอบการวินิจฉัยเกี่ยวกับนิสัยในการทำงาน การวิเคราะห์การผิดพลาดในการทำงานต่อการบ้าน ทักษะในการอบรมข้อมูลของเด็กเป็นต้น

6. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งนำมาใช้เป็นหลักฐานเพื่อแสดงว่าเด็กมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าความสามารถทางสมอง หลักฐานที่ต้องนำมาประกอบการพิจารณาจะต้องบอกได้ว่า ผลการเรียนของเด็กไม่สอดคล้องกับสติปัญญา โดยเฉพาะการเรียนที่ต้องอาศัยทักษะการฟัง การอ่าน การพูด การเขียน การสะกดคำตัวอักษร หรือคณิตศาสตร์ หลักฐานที่นำมาประกอบตัดสินใจ ได้แก่

- 6.1 พฤติกรรมของเด็กที่ได้จากการสังเกตเด็ก
- 6.2 ตัวอย่างแบบฝึกหัดที่เด็กทำ หรือการบ้าน
- 6.3 ระเบียบประวัติของเด็ก
- 6.4 ผลการทดสอบความพร้อมของเด็ก
- 6.5 ผลการทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้แบบทดสอบมาตรฐาน

7. หลักฐานเกี่ยวกับความบกพร่องทางร่างกาย ได้แก่ผลการวัดทดสอบเกี่ยวกับสติปัญญา การทดสอบทางสายตา การได้ยิน การเคลื่อนไหว และการทดสอบทางจิตวิทยาอื่น ๆ

เกณฑ์ที่ใช้ตัดสินเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ สรุปได้ว่า ต้องมีหลักฐานการทดสอบ และอื่น ๆ เช่น แบบทดสอบ แบบสังเกตพฤติกรรม การทำแบบฝึก หรือหลักฐานระเบียบประวัติของเด็ก การทดสอบความพร้อมของเด็ก

6. การคัดแยกเด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้

การคัดแยก(Identification) เป็นขั้นตอนหนึ่งของการจัดการศึกษาพิเศษ เพื่อจัดประเภทเด็ก เพื่อเข้ารับบริการทางการศึกษาพิเศษ เด็กที่ได้รับการตัดสินว่าเป็นเด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้ จะได้รับการจัดการเรียนการสอน หลักสูตร สื่อการสอน ตลอดจนวิธีสอนที่เหมาะสมและสอดคล้องตามความต้องการและปัญหาของเด็ก ซึ่งจะช่วยให้ปัญหาต่างๆ ของเด็กคลคลายลง

ผดุง อารยะวิญญู (2542 : 35- 44) กล่าวถึงวิธีการคัดแยกเด็ก 2 วิธีใหญ่ ๆ คือ การคัดแยกอย่างไม่เป็นทางการและการคัดแยกอย่างเป็นทางการ

การคัดแยกอย่างไม่เป็นทางการ (Informal Identification)

เป็นการคัดแยกเด็กโดยไม่ใช่แบบทดสอบมาตรฐาน ครูอาจใช้วิธีทดสอบพฤติกรรมของเด็กอย่างเป็นระบบ โดยมีผู้สังเกต 2 – 3 คน ครูลงมติร่วมกันว่าเด็กที่สังเกตมีปัญหอะไรบ้าง ข้อมูลที่ได้สามารถใช้ตัดสินใจคัดแยกประเภทเด็กได้เป็นอย่างดี อีกวิธีหนึ่งที่โรงเรียนหลายแห่งใช้ได้ผลมาแล้ว คือ การบันทึกพฤติกรรมทางการเรียนของเด็ก ว่าเด็กมีปัญหาในการเรียนอย่างไรบ้าง จึงขอกกล่าวการคัดแยกเด็กอย่างไม่เป็นทางการ 2 วิธี พอสังเขป ดังนี้

การสังเกตพฤติกรรมเด็ก

ครูอาจประเมินผลเด็กเพื่อการคัดแยกเด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรมของเด็กได้ โดยการสังเกตพฤติกรรมด้านการเรียนและพฤติกรรมทั่วไป ตามหัวข้อต่อไปนี้

1. พฤติกรรมด้านการเรียน แบ่งออกเป็นด้านต่าง ๆ ดังนี้

1.1 ด้านภาษาไทย ครูสังเกตว่าเด็กมีพฤติกรรมดังต่อไปนี้หรือไม่

1.1.1 เด็กปฏิบัติตามคำสั่งครูได้หรือไม่ เพียงใด

1.1.2 เวลาเด็กใช้คำพูดในการติดต่อสื่อสาร ครูฟังคำพูดของเด็ก

แล้วครูเข้าใจเพียงใด

1.1.3 ลักษณะการพูดของเด็ก เด็กพูดเป็นคำเป็นประโยคที่ชัดเจน

ชัดคำหรือไม่ เพียงใด

1.1.4 เด็กอ่านค่าง่าย ๆ ได้หรือไม่

1.1.5 ความสามารถในการอ่านของเด็ก เมื่อเปรียบเทียบกับเพื่อน

ในชั้นต่ำกว่าหรือช้ากว่าเพื่อนในชั้นหรือไม่

1.1.6 เด็กอ่านข้ามบรรทัดหรือไม่

- 1.1.7 เด็กอ่านข้ามข้อความหรือไม่
- 1.1.8 เด็กอ่านสลับตัวอักษรหรือไม่
- 1.1.9 เด็กลอกคำศัพท์จากกระดานได้หรือไม่
- 1.1.10 เด็กเขียนตามคำบอกได้หรือไม่
- 1.1.11 ลายมือของเด็ก อ่านยากหรือไม่เพียงใด การสะกดคำ อ่าน
เป็นคำที่ถูกต้องได้หรือไม่

- 1.2.2 เด็กเขียนตัวอักษรกลับหลังหรือไม่
- 1.2.3 เด็กเขียนประโยคถูกต้องตามหลักภาษาไทยหรือไม่เพียงใด
- 1.2 ด้านคณิตศาสตร์ ครูสังเกตเห็นว่าเด็กมีพฤติกรรม ดังต่อไปนี้หรือไม่
 - 1.2.1 เด็กนับเลขได้หรือไม่
 - 1.2.2 เด็กเข้าใจความหมายของจำนวนหรือไม่
 - 1.2.3 เด็กนับจำนวนตามครูได้หรือไม่ เพียงใด เช่น ครูให้เด็กพูด

ตาม 5 2 3 6 9 4 8 1 7 6 3.....

- 1.2.4 เด็กบอกขนาดของสิ่งของได้หรือไม่
- 1.2.5 เด็กบอกความแตกต่างของรูปทรงเรขาคณิตได้หรือไม่
- 1.2.6 เด็กเข้าใจความหมายของเงินตราหรือไม่
- 1.2.7 เด็กเข้าใจมาตรการชั่งตวงวัดหรือไม่
- 1.2.8 เด็กทำเลขได้หรือไม่ เพียงใด ในการบวก ลบ คูณ หาร
- 1.2.9 เด็กทำเลขโจทย์ปัญหาได้หรือไม่ เพียงใด

1.3 ด้านพฤติกรรม

- 1.3.1 เด็กเสียสมาธิง่ายหรือไม่ เพียงใด
- 1.3.2 เด็กมีช่วงความสนใจสั้นหรือไม่ เพียงใด
- 1.3.3 เด็กมีใจจดจ่ออยู่กับกิจกรรมได้นานหรือไม่ เพียงใด
- 1.3.4 เด็กอยู่นิ่งเฉยได้นานหรือไม่ เพียงใด
- 1.3.5 เด็กเดินหรือวิ่งได้คล่องแคล่วหรือไม่ เพียงใด
- 1.3.6 เด็กหยิบจับสิ่งของได้ดีหรือไม่ จับดินสอเขียนหนังสือได้
หรือไม่
- 1.3.7 เด็กมีความอดทนรอคอยได้หรือไม่ เพียงใด
- 1.3.8 เด็กจำสิ่งของได้หรือไม่ เช่น เกมการจำสิ่งของ

1.3.9 เด็กแสดงความสับสนระหว่างซ้าย-ขวา หรือไม่ เพียงใด

1.3.10 เด็กทำงานเสร็จตามที่ได้รับมอบหมายหรือไม่ เพียงใด

2. การบันทึกพฤติกรรมการเรียนของเด็ก

ครูผู้สอนจะเข้าใจปัญหาในการเรียนของเด็กได้เป็นอย่างดีโดยเฉพาะอย่างยิ่งหากครูผู้สอนเป็นคนที่มีความรู้ทักษะในการสังเกตเด็กในชั้นเรียนของตน มีปัญหาในการเรียนอย่างไรบ้าง เด็กทำตามคำสั่งของครูได้หรือไม่ หากทำได้ทำได้มากน้อยเพียงใด หากทำไม่ได้เด็กแสดงพฤติกรรมอย่างไร เป็นต้น

ผู้ที่ทำหน้าที่สังเกตพฤติกรรมในการเรียน อาจเป็นครูประจำชั้น ครูประจำวิชาต่าง ๆ เช่น วิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์ ประวัติศาสตร์ เป็นต้น ข้อมูลที่เกี่ยวกับปัญหาของเด็กในการเรียน ควรรวบรวมมาจากครู 2-3 คน เพื่อให้เห็นปัญหาชัดเจน

โรงเรียนอาจกำหนดแบบฟอร์มขึ้นเพื่อใช้ในการบันทึกปัญหาในการเรียนของเด็ก หรือครูผู้สอนบันทึกเกี่ยวกับปัญหาที่เด็กเผชิญอยู่ในห้องเรียน ครูพยายามแก้ปัญหาอย่างไร ได้ผลหรือไม่เพียงใด ปัญหาเกิดขึ้นในสถานการณ์เช่นใด ครูใช้วิธีการวัดผลประเมินผลในลักษณะใด ได้ผลหรือไม่ เป็นต้น

วิธีการสอนเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ น่าจะมีกลวิธีการสอนอีกมากมายที่น่าศึกษา ว่าใช้สอนอย่างไรมีประสิทธิภาพหรือไม่อย่างไร ผู้วิจัยจึงเลือกวิธีการสอนโดยใช้แบบฝึกประกอบการเล่นเกมประกอบการสอนทำให้บทเรียนน่าสนใจยิ่งขึ้น ทำให้นักเรียนมีความสนใจเกิดความสนุกสนานและช่วยให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

การเขียนสะกดคำ

1. ความหมายของการเขียน

ทักษะการเขียนเป็นทักษะที่มีความสลับซับซ้อนกว่าการใช้ทักษะอื่น ๆ ซึ่งนักการศึกษาได้ให้ความหมายของการเขียนแตกต่างกันไปหลายทัศนะ ดังที่ ประภาศรี สิห์อำไพ (2537 : 91) ได้ให้ทัศนะว่า การเขียน คือ การแสดงออกในการติดต่อสื่อสารอย่างหนึ่งของมนุษย์โดยอาศัยภาษาอักษรเป็นสื่อเพื่อถ่ายทอด ความรู้สึกนึกคิด ความต้องการ และความสนใจของเราให้ผู้อื่นทราบ การเขียนมีลักษณะเป็นการสื่อสารที่ถาวรสามารถคงอยู่ยาวนาน ตรวจสอบได้เป็นหลักฐานอ้างอิงนานนับปีหมื่นปี ถ้ามีการรักษาให้คงสภาพเดิมไว้ได้

เว็บสเตอร์ (Webster, 1981 : 21- 90) กล่าวไว้ว่า การเขียนสะกดคำ เป็นศิลปะหรือกลวิธีในการจัดเรียงให้เป็นคำ ตามแบบที่คนยอมรับ ฮันนา และคนอื่น ๆ (Hanna and

other. 1971 : 15) ได้ให้คำจำกัดความเกี่ยวกับการเขียนสะกดคำว่าการสะกดคำ คือ การถ่ายทอดภาษา เมื่อใดก็ตามที่ต้องการจะถ่ายทอดความคิดและความรู้สึกเป็นภาษาเขียน จะต้องเกี่ยวข้องกับสะกดคำ โดยเขียนเป็นตัวอักษรลงบนวัสดุให้ผู้อื่นมองเห็นและเข้าใจได้

สรวดี เฟิงศรีโคตร (2539 : 14) สรุปการเขียนสะกดคำว่าการเขียนสะกดคำ หมายถึง การเขียนโดยเรียงลำดับ พยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ และตัวสะกดคำ เป็นคำได้อย่างถูกต้อง หลักเกณฑ์การเขียนคำใดคำหนึ่งอันประกอบด้วย พยัญชนะต้น สระ วรรณยุกต์ ตัวสะกด และตัวการันต์ได้ถูกต้องตามพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2525

ณัฐพงศ์ สวางค์ดุษฎี (2542 : 20) ให้ความหมายการเขียนสะกดคำไว้ว่า การเขียนสะกดคำ หมายถึง การเขียนพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ ตัวสะกด และตัวการันต์ เรียงตามลำดับได้อย่างถูกต้อง และมีความหมายตรงตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2542 และสามารถนำคำที่เขียนได้ไปใช้ประโยชน์และสื่อสารในชีวิตประจำวันได้

สรุปได้ว่า การเขียนเป็นการสื่อสารอย่างหนึ่งของมนุษย์เป็นการแสดงออกทางภาษาหรือเป็นลายลักษณ์อักษรที่อาศัยความรู้ ความสามารถในด้านความคิด ความรู้สึก จินตนาการ และประสบการณ์ของผู้เขียนประกอบกัน สมควรที่จะได้รับการฝึกฝนอยู่เสมอไม่ว่าเป็นงานเขียนรูปแบบใดก็ตาม

2. จุดมุ่งหมายของการเขียน

สนธิ ตั้งทวี (2526 : 37) กล่าวถึงจุดมุ่งหมายการสอนเขียนเพื่อให้นักเรียนมีความสามารถในการเขียนข้อความต่อไปนี้

1. เขียนตัวหนังสือได้ชัดเจน สวยงาม น่าอ่าน มีความเป็นระเบียบและรวดเร็ว
2. เขียนตัวหนังสือได้ถูกต้องตามอักขรวิธี
3. เลือกคำได้ถูกต้องเหมาะสมกับเนื้อความและความนิยม
4. ถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดออกมาเป็นภาษาที่กะทัดรัด
5. สามารถแก้สำนวนภาษาที่ไม่ถูกต้องให้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ทางภาษาได้
6. เขียนเล่าเรื่องต่าง ๆ ตามที่ต้องการได้
7. เขียนตอบคำถามได้ตรงประเด็น
8. เขียนเรื่องโดยใช้ถ้อยคำชักจูง โน้มน้าวจิตใจ
9. ใช้เครื่องหมายวรรคตอนได้ถูกต้อง
10. เขียนได้ถูกต้องตามแผนการเขียนทุกประการ

สมบัติ มหารศ (2523 : 167) ได้สรุปถึงจุดมุ่งหมายของการเขียน ดังนี้

1. เพื่อแสดงออกซึ่งคำพูดของตนเอง หมายถึงเขียนคำที่เด็กพูดก็เขียนได้ ก่อนที่จะเขียนเรื่องราวอื่น ๆ ได้
2. เพื่อให้แสดงออกซึ่งความคิดโดยการเขียนต่าง ๆ
3. เพื่อนำไปเขียนแบบสร้างสรรค์ต่อไป
4. เพื่อให้สามารถเขียนได้อย่างถูกต้องตามกลไก เช่น เขียนเว้นวรรคมีการใช้เครื่องหมายวรรคตอน ได้ถูกต้อง และเขียนถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ เป็นต้น

3. ความสำคัญของการเขียนสะกดคำ

ในการเขียนนอกจากจะต้องคำนึงถึง เนื้อเรื่องตามจุดประสงค์ จำนวนสระสละสลวย ถูกต้องตามหลักภาษาแล้ว ยังต้อง คำนึงถึงการเขียนสะกดคำด้วย เพราะการเขียนสะกดคำได้ ถูกต้องจะช่วยให้ผู้อ่านสามารถเข้าใจข้อความที่เขียนได้ถูกต้อง รวดเร็วทั้งช่วยให้เกิดทัศนคติที่ดีแก่ผู้อ่านข้อความที่เขียนด้วย (สุภาพ ดวงเพ็ชร. 2533 : 2) นอกจากนี้ยังทำให้ผู้เขียนเกิดความมั่นใจในตนเอง การเขียนสะกดคำได้ถูกต้องจึงเป็นสิ่งจำเป็นในการเรียนทุกวิชา และเป็นทักษะที่จำเป็นในการวางรากฐานของการเขียนด้านอื่น ๆ แต่ในทางตรงกันข้าม ถ้าเขียนสะกดคำผิด จะก่อให้เกิดผลเสียในด้านการใช้

นภคธ จันทรเพ็ญ (2531 : 91) สรุปความสำคัญของการเขียน ไว้ดังนี้

1. การเขียนเป็นการสื่อสารของมนุษย์
2. การเขียนเป็นเครื่องถ่ายทอดความรู้และสติปัญญาของมนุษย์
3. การเขียนสามารถสร้างความสามัคคีในหมู่มนุษยชาติ
4. การเขียนเป็นเครื่องระบายออกทางอารมณ์ของมนุษย์
5. การเขียนทำให้มนุษย์ประสบความสำเร็จในชีวิต เช่น การเล่าเรียน

เป็นต้น

การสอนเขียน

ทักษะการเขียนเป็นทักษะที่ต้องใช้เวลาและความสม่ำเสมอในการฝึกฝน ผู้สอนจะต้องพยายามจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้มีลักษณะแตกต่างกันออกไป เพื่อให้มีบรรยากาศการเรียนที่น่าสนใจและเพิ่มพูนทักษะการเขียนให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งสุจริต เพียรชอบ และสายใจ อินทร์ทรัพย์

4. ปัญหาและสาเหตุของการเขียนสะกดผิด

กรณีการ พวงเกษม (2533 : 31) รวบรวมปัญหาที่เกิดจากการเขียนสะกดคำผิดหลายรูปแบบ ดังนี้

1. วางสระและวรรณยุกต์ผิดที่ เช่น
ศึระะ เขียนเป็น ศรีระะ
2. คำพ้องเสียง นักเรียนเขียนคำที่สะกดง่ายตามเสียงที่ได้ยิน เช่น
เด็กคนนี้เป็นเด็กน่ารัก เขียนเป็น เด็กคนนี้เป็นเด็กหน้ารัก
3. เขียนไม่ตรงตามมาตราตัวสะกด เช่น
พิศดาร เขียนเป็น พิศดาน
4. เขียนคำที่มีตัวการันต์ผิด เช่น
พีชพันธุ์ เขียนเป็น พีชพันธุ์
5. คำที่มีสระเสียงสั้นและเสียงยาวสลับกัน เช่น
ประณีต เขียนเป็น ปราณีต
หยากไย่ เขียนเป็น อยากไย่
6. เขียนคำควบกล้ำผิด เช่น
ประปราย เขียนเป็น ปะปาย
สะพรั่ง เขียนเป็น สะพั่ง
7. เขียนพยัญชนะบางตัวในคำเบียดกัน บางตัวห่างออกไป เช่น
แปรงลบกกระดาน เขียนเป็น แปรง ลบก กระดาน
8. เขียนคำที่มาจากภาษาต่างประเทศผิด เช่น
ไน้ต เขียนเป็น ไน้ต
ไอศกรีม เขียนเป็น ไอศกรีม
ไอศกรีม เขียนเป็น ไอศกรีม

สุทธิวงศ์ พงษ์ไพบูลย์(2542 : 13) ได้กล่าวถึงสาเหตุของการเขียนหนังสือผิดมาจาก ดังนี้

1. ไม่ทราบความหมายของคำนั้น เช่น ประณีต (เรียบร้อย) เขียนเป็น ประณีต (ไม่เรียบร้อย)
2. เขียนผิดเพราะออกเสียงอย่างนั้น เช่น ผมหยักศก เป็นผมหยัก โศก
3. เขียนผิดเพราะใช้แนวเทียบผิด เช่น จำนวน เป็น จำนวน

4. เขียนผิดเพราะประสบการณ์มาคิด เช่น สังเกต เขียนเน สังเหตุ เพราะเอามาจากหนังสือพิมพ์

5. เขียนผิดเพราะไม่รู้หลักภาษา เขียนคำสมาสคำว่า ชุรกีจ เป็น ชุระกิจ พันทิพา อุทัยสุข (2537 : 592) ได้ให้เหตุผลปัญหาของการสะกดคำว่า เนื่องมาจากเหตุต่อไปนี้

1. การสอนปกติไม่ได้สอนให้เหมาะสมกับเด็กแต่ละคน คือ โดยทั่ว ๆ ไปแล้วครูจะใช้วิธีสอนแบบเดียวให้เด็กทุกคนและทุกวัน ซึ่งแต่ละคนมีความสามารถในการเขียนสะกดคำแตกต่างกันแล้วแต่สภาพร่างกาย สติปัญญาและอารมณ์

2. เด็กถูกบังคับให้จำและต้องสะกดคำให้ได้ภายในเวลาจำกัดซึ่งทำให้สับสนเพราะการสะกดคำนั้นเด็กควรได้รับความเคยชินมากพอที่จะสามารถเขียนออกมาได้ทันที

3. วิธีการให้การฝึกฝนซ้ำ ๆ นั้นไม่ได้เตรียมให้น่าสนใจ สำหรับเด็ก ทำให้นักเรียนเกิดความเบื่อหน่ายและไม่สนใจการสะกดคำ การให้เด็กฝึกฝนซ้ำ ๆ ให้เกิดความเคยชินนี้ ควรมีวิธีการที่น่าสนใจ

4. เด็กมีความรู้สึกที่ไม่ดีต่อการเรียน อาจมีสาเหตุเนื่องมาจากการที่นักเรียนสอบตกต้องเรียนซ้ำ และถูกครูปฏิบัติต่อตนผิดจากเด็กอื่น เพราะเหตุผลที่ตนสอบตก ทำให้เด็กไม่ยอมรับรู้อะไรทั้งนั้น

สรุปได้ว่า สาเหตุของการสะกดคำผิด อาจมาจากตัวครูและนักเรียน ครูไม่มีความรู้ดีพอหาวิธีการสอนที่ดี ขาดการสังเกต ไม่สนใจฝึกนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ นักเรียนอาจไม่รู้

5. แนวทางการสอนเขียนสะกดคำ

สุจริต เพียรชอบ และสายใจ อินทรมพรรษ์ (2522 : 167-168) กล่าวว่า การสอนเขียนโดยทั่วไป มีดังนี้

1. การคัดลอกข้อความและการสะกดคำ
2. การเขียนเรียบเรียงข้อความ
3. การเขียนเพื่อติดต่อสื่อสาร
4. การเขียนในโอกาสต่าง ๆ
5. การเขียนเชิงสร้างสรรค์

และได้เสนอแนะหลักสำคัญในการสอนเขียนไว้ ดังนี้

1. ก่อนสอนผู้สอนควรทดสอบความสามารถในการเขียนของผู้เรียน

2. ผู้สอนควรปลูกฝังให้ผู้เรียนตระหนักในคุณค่าของการเขียนที่ดีที่ใช้สื่อสารในชีวิตประจำวัน และสามารถยึดเป็นอาชีพได้ในอนาคต

3. การสอนแต่ละครั้ง ผู้สอนต้องตั้งจุดประสงค์ในแต่ละครั้งอย่างชัดเจน

4. ในการสอนเขียนผู้สอนไม่ควรกำหนดหัวเรื่องตายตัว ควรให้ผู้เรียนมีโอกาสเสนอ และหรือเลือกเรื่องเอง

5. ควรสอนทักษะการเขียนให้สัมพันธ์กับวิชาอื่น ๆ

6. ผู้สอนควรใช้กลไกวิธีการจูงใจหลาย ๆ รูปแบบ

7. การจัดกิจกรรมและมอบหมายงานควรคำนึงถึงความแตกต่างระหว่าง

บุคคล

8. ผู้สอนควรใช้วิธีสอนหลาย ๆ แบบ เพื่อให้บรรยากาศในการเรียนการสอน น่าสนใจ และเป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้นที่จะเขียน

9. ผู้สอนควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนหลาย ๆ ประเภท และควรให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนกิจกรรมนั้นด้วย และกิจกรรมการเขียนนั้นก็ควรจะเป็นกิจกรรมที่ให้ประสบการณ์ตรง ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเองให้มากขึ้น

10. การสอนทักษะการเขียนที่ได้ผลดีนั้น ผู้สอนควรเลือกใช้สื่อการสอน ประกอบด้วยแบบฝึกทักษะที่มีภาพประกอบสวยงาม และเกม เพราะจะช่วยสร้างความสนใจ และยังทำให้เข้าใจบทเรียนเร็วขึ้น

11. ผู้สอนควรวางแผนการสอนอย่างละเอียด

12. ผู้เรียนควรมีส่วนร่วมในการสร้างเกณฑ์การเขียนประเภทต่าง ๆ ด้วย ทั้งนี้เพื่อฝึกให้ผู้เรียนเขียน โดยมีหลักเกณฑ์ นอกจากนี้ยังเป็นการช่วยให้การประเมินผลง่ายขึ้น ผู้เรียนเองก็สามารถปรับปรุงทักษะการเขียนของตนให้เป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้

13. ในกรณีที่ผู้เรียนประสบปัญหาในการเขียน เช่น ไม่สามารถถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดออกมาเป็นภาษาเขียน ผู้สอนอาจช่วยได้โดยสร้างสถานการณ์ และจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่ช่วยให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเขียน

14. เมื่อผู้เรียนเขียนตามที่ผู้สอนมอบหมายแล้ว ผู้สอนควรรีบตรวจให้เสร็จแล้วคืนให้ผู้เรียน พร้อมทั้งเขียนติชมให้ชัดเจน เพื่อว่าผู้เรียนจะได้ทราบว่าตนมีข้อดีข้อด้อยอย่างไร ทั้งนี้เป็นการช่วยให้ผู้เรียนมีกำลังใจในการเขียนต่อไป

15. นอกจากสอนเขียนในชั้นเรียนปกติแล้ว ผู้สอนควรจัดกิจกรรมหรือมอบหมายงานให้ผู้เรียนไปทำนอกชั้นเรียน ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนมีโอกาสเขียนได้อย่างสม่ำเสมอ

กระทรวงศึกษาธิการ (2545 : 133) ได้ให้แนวคิดว่าการอ่านและการเขียนเป็นทักษะพื้นฐานที่มีความสัมพันธ์กัน การอ่านและการเขียนเป็นทักษะพื้นฐานที่สำคัญของการเรียนรู้ภาษาทุกภาษา ทั้งในการเรียนระดับพื้นฐานและในระดับสูง การเรียนในระดับพื้นฐานจะเน้นในด้านการอ่าน การเขียนให้ถูกต้อง มีความแม่นยำในหลักเกณฑ์ทางภาษา จึงเป็นเรื่องสำคัญและเป็นความจำเป็นของนักเรียนทุกคน ครูผู้สอนในระดับพื้นฐานจำเป็นต้องมีความรู้ในเรื่องหลักและกฎเกณฑ์ของภาษาไทย ได้แก่ หลักการสะกดคำ ไตรยางศ์ การผันเสียงวรรณยุกต์ คำควบกล้ำ อักษรนำ เป็นต้น และครูผู้สอนในระดับพื้นฐานจะต้องสามารถจัดกระบวนการเรียนการสอนได้อย่างมีลำดับขั้นตอน จากเรื่องง่ายไปสู่เรื่องยาก ทำให้นักเรียนได้เรียนรู้ไปตามลำดับอย่างต่อเนื่อง และไม่รู้สึกรู้ว่าการเรียนภาษาไทยเป็นเรื่องยาก การสอนหลักเกณฑ์ทางภาษาไทยให้แก่นักเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ครูต้องใช้เทคนิคการสอนอย่างหลากหลาย ใช้วิธีสอดแทรกหลักภาษาไปในกระบวนการสอนอ่าน สอนเขียนอย่างผสมกลมกลืน และสอนให้สนุกด้วยการให้นักเรียนสังเกตการใช้ภาษา สรุปลงเป็นเกณฑ์ด้วยตนเอง จะไม่ทำให้นักเรียนเบื่อเรียนวิชาภาษาไทย หากนักเรียนรักและเห็นคุณค่าของภาษาไทยก็จะเป็นคนรักการอ่าน ซึ่งนับว่าเป็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่สำคัญยิ่ง อันจะเป็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้เนื้อหาสาระวิชาอื่น ๆ ของนักเรียนต่อไป

สรุปได้ว่า การสอนทักษะการเขียนควรเริ่มจากการทดสอบพื้นฐานการเขียนของผู้เรียนแจ้งจุดประสงค์การสอนเขียน และฝึกให้ผู้เรียนตั้งจุดประสงค์ในการเขียน ให้แนวการเรียนรู้และฝึกปฏิบัติในเรื่องหลักการสอนเขียน เช่น การฝึกคิด ฝึกวางโครงเรื่อง การถ่ายทอดความคิด ทั้งนี้จะต้องเป็นกิจกรรมที่ฝึกเขียนจากระดับที่ง่ายไปสู่ระดับที่ยาก จัดเนื้อหาให้เหมาะสมกับวัย และสอนตามลำดับพัฒนาการ โดยการสอนที่ใช้ทักษะสัมพันธ์ นอกจากนั้นจัดให้มีการประเมินผล การเขียนเป็นระยะ ๆ ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมิน พร้อมทั้งการติชมผลงานและแจ้งให้ผู้เรียนทราบหรือจัดแสดงผลงานตามโอกาส

หลักจิตวิทยาที่นำมาใช้ในการสอนเขียน

1. กฎการเรียนรู้ของธอร์นไดค์ (Thorndike)

ผลจากการทดลองการเรียนรู้แบบลองผิดลองถูก (Trial and error) ธอร์นไดค์ (Thorndike) ได้สรุป กฎการเรียนรู้ ไว้ดังนี้

1. กฎแห่งความพร้อม (Law of Readiness) กล่าวคือ การเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ดี ถ้าหากผู้เรียนมีความพร้อมทั้งด้านร่างกายและจิตใจ

2. กฎแห่งการฝึกหัด (Law of Exercise) การฝึกหัดหรือการกระทำซ้ำบ่อย ๆ ด้วยความเข้าใจจะทำให้การเรียนรู้นั้นคงทนถาวร ถ้าไม่ได้กระทำซ้ำบ่อย ๆ การเรียนรู้จะไม่คงทนถาวร และในที่สุดก็อาจลืมได้

3. กฎแห่งการใช้ (Law of Use and Disuse) การเรียนรู้เกิดจากการเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนอง ความมั่นคงของการเรียนรู้จะเกิดขึ้น หากมีการนำความรู้ไปใช้บ่อย ๆ แต่หากไม่มีการนำไปใช้อาจมีการลืมเกิดขึ้นได้

4. กฎแห่งผลที่พึงพอใจ (Law of Effect) เมื่อบุคคลได้รับผลที่พึงพอใจ ย่อมอยากจะเรียนรู้ต่อไป แต่ถ้าได้รับผลที่ไม่พึงพอใจ จะไม่ยอมเรียนรู้ ดังนั้นการได้รับผลที่พึงพอใจ จึงเป็นปัจจัยสำคัญในการเรียนรู้

สรุป กฎแห่งการเรียนรู้ของธอร์นไดค์ สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาความสามารถในการเขียนสะกดคำ ของนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ เพราะการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนแบบลองผิดลองถูกบ้างจะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ในวิธีการแก้ปัญหาจดจำสิ่งที่เรียนได้ดี มีความภาคภูมิใจในการทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเอง การสร้างความพร้อมให้กับผู้เรียนเป็นสิ่งจำเป็นที่ต้องกระทำก่อนการสอนบทเรียน เช่น การสร้างบรรยากาศให้ผู้เรียนเกิดการอยากรู้อยากเรียน การเชื่อมโยงความรู้เดิมมาสู่ความรู้ใหม่ หากต้องการให้ผู้เรียนมีทักษะในเรื่องใด จะต้องช่วยให้เขาเกิดความเข้าใจในเรื่องนั้นอย่างแท้จริง แล้วฝึกฝนโดยกระทำสิ่งนั้นบ่อย ๆ กิจกรรมบูรณาการซึ่งประกอบด้วยแบบฝึกทักษะและเกม จึงเป็นอีกนวัตกรรมหนึ่งที่มีบทบาทสำคัญในการที่จะให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติโดยการทำแบบฝึกทักษะ และเรียนรู้จากการเล่นเกม ซึ่งถือว่าเป็นสิ่งเร้าที่ผู้เรียนพึงพอใจ เกมนับว่าเป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนในระดับประถมศึกษาที่มีความพึงพอใจมาก กิจกรรมบูรณาการซึ่งประกอบด้วยแบบฝึกทักษะและเกมจึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีความสุข การให้ผู้เรียนได้รับผลที่ตนพึงพอใจ จะช่วยให้ความสามารถในการเรียนประสบผลสำเร็จ

2. ทฤษฎีการเสริมแรงของสกินเนอร์ (Reinforcement)

สกินเนอร์ (Skinner) เป็นผู้คิดทฤษฎีการวางเงื่อนไขแบบการกระทำหรือแบบปฏิบัติการ เชื่อว่า แรงเสริม (Reinforcement) คือ สิ่งเร้าที่ให้ในเวลาที่เหมาะสม (กับการตอบสนอง) จะรักษาระดับหรือพลังของการตอบสนองนั้นคงอยู่ต่อไป และเป็นสิ่งที่

ทำให้พฤติกรรมหนึ่ง ๆ เกิดขึ้นบ่อยครั้งมากขึ้น เช่น การให้คำชมเชย ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

1. การเสริมแรงทางบวก (Positive Reinforcement) คือ การที่ได้รับสิ่งเร้าซึ่งเพิ่มแนวโน้มในการตอบสนอง เนื่องจากเกิดความพอใจ แรงเสริมทางบวก ได้แก่ คำพูด สิ่งของ สภาพการณ์ เช่น คำชม สิ่งของ เงินทอง ความรักความเอ็นดู การให้สิทธิพิเศษ การปรบมือ การให้คะแนน การได้รับความสนใจ การแสดงท่าทางยอมรับ เป็นต้น

2. การเสริมแรงทางลบ (Negasitive Reinforcement) คือ การเสริมแรงที่เกิดขึ้นจากการนำแรงเสริมทางลบซึ่งเป็นสิ่งเร้าทำให้เกิดความไม่พอใจออกไป เป็นการช่วยให้หนีออกจาก สภาพการณ์ที่ไม่พึงปรารถนา เมื่อกำจัดสิ่งเร้าที่ไม่พอใจออกไปแล้ว ก็จะทำให้การตอบสนองมีพลังมากขึ้น เช่น การให้นักเรียนที่คุย เล่นขณะเรียน ไปนั่งเรียนหลังห้องเรียน เมื่อเขาตั้งใจเรียน จึงให้กลับมานั่งเรียนตามปกติ ทำให้ผู้เรียนตั้งใจเรียนมากขึ้น

สรุป การเสริมแรงมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง สำหรับนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ เพราะเด็กกลุ่มนี้ มีความต้องการให้ผู้อื่นสนใจ ให้ความรัก และดูแลเป็นพิเศษ การได้รับการยอมรับจากบุคคลทั่วไป โดยเฉพาะครูและกลุ่มเพื่อนถ้าให้กำลังใจ และการยกย่องชมเชย หรือให้รางวัล ซึ่งอาจเป็นสิ่งของหรือให้ทำในสิ่งที่เขาชอบ เช่น การวาดภาพ ระบายสี การเล่นเกม ซึ่งเป็นการเสริมแรงทางบวก จะทำให้นักเรียนมีความสนใจ กระตือรือร้น ที่จะเรียนมากขึ้น และในขณะเดียวกัน การเสริมแรงทางลบ เป็นการสนองตอบ ภายใต้งuilt เช่น ถ้านักเรียนสนใจเรียนตั้งใจเรียนเขียนสะกดคำได้ ก็จะได้วาดภาพระบายสี เล่นเกม หรือทำกิจกรรมอื่นที่เขาชอบ ก็จะทำให้เขามีความพยายามที่จะเขียนสะกดคำมากขึ้น

จากแนวคิดและทฤษฎีการเรียนรู้ที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า ครูผู้สอนควรคำนึงถึงหลักจิตวิทยา ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน หรือการจัดทำสื่อวัตกรรมการส่งเสริม การเขียนสะกดคำ สิ่งสำคัญต้องคำนึงถึงคือ กฎแห่งความพร้อม กฎแห่งการฝึกหัด กฎแห่ง การใช้กฎแห่งผลที่พึงพอใจ และใช้ ทฤษฎีการเสริมแรง เพื่อใช้ในการพัฒนา และประการ สำคัญต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล และจัดทำให้สอดคล้องกับลักษณะของความ ต้องการพิเศษของนักเรียนแต่ละคน

กิจกรรมบูรณาการ

1. ความสำคัญของการบูรณาการ

เป็นลักษณะการจัดการเรียนแบบของคร่ำรวม เป็นการกำหนดเป้าหมายการเรียนร่วมกัน ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยนำกระบวนการเรียนรู้จากกลุ่มสาระเดียวกัน หรือต่างกลุ่มสาระการเรียนรู้มาบูรณาการในการจัดการเรียนการสอน

ผลการใช้หลักสูตรยังมีข้อจำกัดหลายประการ การสอนแยกออกเป็นวิชา ทำให้การเรียนรู้แยกกันเป็นส่วน ๆ ไม่สัมพันธ์หรือไม่สอดคล้องกับชีวิตจริงของผู้เรียน ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมน้อย ส่วนใหญ่มักจะเรียนในห้อง ไม่มีโอกาสได้สัมผัสกับความเป็นจริงนอกห้องเรียน ทำให้ผู้เรียนไม่เห็นความหมายของสิ่งที่เรียน

ในชีวิตของคนเราจะพบสิ่งต่าง ๆ มากมายหลายชนิด หลายประเภทในเวลาเดียวกัน ประสบการณ์ต่าง ๆ หรือปัญหาทั้งหลายจะเกี่ยวข้องกันหรือเกิดขึ้นตามธรรมชาติ ทุกคนจะใช้ทักษะหลาย ๆ อย่างในการเรียนรู้ประสบการณ์และการแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการเป็นวิธีที่ดีที่สุดในวิธีหนึ่ง ที่จะช่วยขจัดปัญหาต่าง ๆ ดังกล่าวให้หมดหรือลดน้อยลงไป

สมองของผู้เรียนจะสามารถเชื่อมโยงการเรียนรู้ทุกสาขาวิชา ความคิดต่าง ๆ ทักษะเจตคติ หรือความเชื่อได้ดี เมื่อได้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนนำเสนอแก่ผู้เรียนในลักษณะบูรณาการ จะทำให้นักเรียนได้รับความรู้ความเข้าใจลักษณะองค์รวมมีความหมายลึกซึ้งบรรยากาศการเรียนรู้จะผ่อนคลาย ไม่รู้สึกกดดัน และเอื้อต่อการเรียนรู้ของสมองทั้ง 2 ซีกได้ดีช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่สมบูรณ์ ทั้งในด้านพุทธิพิสัย ทักษะพิสัย และจิตพิสัย สามารถนำความรู้ต่าง ๆ และประสบการณ์ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง การสอนแบบบูรณาการจะช่วยส่งเสริมและพัฒนาความสามารถทางสติปัญญาที่หลากหลาย (Multiple Intelligences) และตอบสนองต่อรูปแบบการเรียนรู้ (Learning Styles) ที่แตกต่างกันของนักเรียนแต่ละคนได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้ยังช่วยพัฒนาในด้านสุนทรียะและความคิดงาม ซึ่งจะมีอิทธิพลต่อความรู้สึกและความคิดที่ดี อีกทั้งผู้เรียนจะเข้าใจถึงความสัมพันธ์ระหว่างวิชาและสามารถนำความรู้จากการเรียนรู้ในส่วนหนึ่งไปช่วยทำให้รู้ในส่วนอื่น ๆ ดีขึ้นด้วย

ความสำคัญของการบูรณาการอีกประการหนึ่ง คือ การที่ผู้เรียนจะเข้าใจสิ่งต่าง ๆ อย่างแจ่มแจ้ง เกิดความหมายและนำไปใช้ได้ก็ต่อเมื่อความรู้และความคิดย่อย ๆ ประสานสัมพันธ์และเชื่อมโยงกัน จนสามารถมองเห็นความสัมพันธ์ของสิ่งนั้นกับสิ่งอื่นรอบตัว ซึ่งมีผลให้เกิดการนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้ มาจัดระบบระเบียบใหม่ให้เหมาะสมกับตนเป็น

องค์รวมของความรู้ของคนในการสอนต้องให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการเชื่อมโยงความคิดขึ้นในเนื้อหา ด้วยการใช่วิธีการหลายหลาย ซึ่งจะเป็นการบูรณาการทั้งด้านเนื้อหาสาระและวิธีการ

ศาสตร์ทุกศาสตร์ไม่อาจแยกกัน ได้โดยเด็ดขาด เช่นเดียวกับวิถีชีวิตของคนที่ต้องดำรงอยู่อย่างกลมกลืนเป็นองค์รวม การจัดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เนื้อหาต่าง ๆ และฝึกทักษะหลาย ๆ ทักษะอย่างเชื่อมโยงกัน จะทำให้การเรียนรู้สอดคล้องกับชีวิตจริงและมีความหมายต่อผู้เรียนมากยิ่งขึ้น

2. ความหมายของการบูรณาการ

นักการศึกษาได้กล่าวถึงความหมายของการบูรณาการ ไว้ดังนี้

สุมิตร คุณานุสร (2520 : 42) กล่าวว่า การบูรณาการ หมายถึง การทำให้สมบูรณ์และการทำให้เต็ม หน่วยบูรณาการจึงหมายถึง หน่วยความรู้ที่เต็มสมบูรณ์ เต็มสมบูรณ์ หมายถึง ความรู้เหล่านั้นได้ถูกรวบรวมมาประมวลรวมกันไว้ภายในหน่วยเดียวกัน และความรู้เหล่านี้จะช่วยให้ผู้เรียนได้บรรลุถึงจุดหมายของหน่วยเดียวกัน และความรู้เหล่านี้จะช่วยให้ผู้เรียนได้บรรลุถึงจุดหมายของหน่วย ถ้าเป็นหน่วยที่ยึดค่านิยมเป็นแกน ผู้เรียนก็จะมีค่านิยมนั้น ถ้ายึดหน่วยกิจกรรมเป็นแกน ผู้เรียนก็จะสามารถประกอบกิจกรรมนั้นได้ หน่วยบูรณาการยังช่วยสะท้อนให้เห็นถึงสภาพความเป็นจริงของการใช้ความรู้ในชีวิตอีกด้วย

ปรางศรี พณิชยกุล (2547 : 60) กล่าวไว้ว่า หลักการในการจัดกระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการ คือ การนำเอาเรื่องราวต่าง ๆ มาสอนให้สัมพันธ์กัน หรือนำไป เชื่อมโยงร่วมกับประเด็นที่สอนในคราวเดียวกัน มีการวางแผนการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ศึกษาและลงมือปฏิบัติ ทำให้ได้รับความรู้ ความเข้าใจในลักษณะองค์รวม ซึ่งจะส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่ลึกซึ้งเนื่องจากสัมพันธ์กับวิถีชีวิตจริงของผู้เรียน

เสาวณี แกสมาน (2545 : 5) กล่าวว่า รูปแบบการสอนเพื่อการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนโดยใช้ความรู้ ความเข้าใจ ผู้เรียนได้เรียนรู้หลายทักษะจากกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งเพื่อได้เรียนรู้อย่างเป็นองค์รวม เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยให้ปฏิบัติจริง แสวงหาความรู้ด้วยตนเองด้วยวิธีการที่หลากหลาย และจัดโดยเชื่อมโยงการสอนภายในกิจกรรมและระหว่างกิจกรรมอย่างเป็นธรรมชาติ

สรุป การสอนแบบบูรณาการ เป็นรูปแบบการสอนที่มีการรวบรวมเนื้อหาสาระวิชาต่าง ๆ ที่มีลักษณะเหมือนกันหรือคล้ายกัน และทักษะในการเรียนรู้ให้สัมพันธ์เชื่อมโยงกันอย่างเป็นธรรมชาติ โดยมีการเชื่อมโยงหัวข้อเรื่อง ที่สอดคล้องกับบริบท

การเรียนรู้ของนักเรียน กับชีวิตจริงให้มากที่สุด การสอนแบบบูรณาการ จึงเป็นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญใช้วิธีการสอนที่หลากหลาย สอนเนื้อหาที่เชื่อมโยงกัน จัดกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ ด้วยการให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง มีการฝึกทักษะต่าง ๆ ที่หลากหลาย

เลค (Lake, 2000 : 25) ได้กล่าวว่า หลักสูตรบูรณาการ เป็นหลักสูตรที่เชื่อมโยงความรู้ ความคิดรวบยอดในวิชาต่าง ๆ หรือทักษะเข้าด้วยกัน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้โดยองค์รวม ทั้งด้านพุทธิพิสัย ทักษะพิสัย และจิตพิสัย ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการจัดการศึกษา ที่เน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และบูรณาการตามความเหมาะสม ซึ่งเป็นไปตามสภาพจริงของสังคม การเรียนรู้แบบบูรณาการ เป็นการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงเนื้อหาสาระทั้งหลายเข้าด้วยกันอย่างมีความหมาย และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง อีกทั้งการบูรณาการหลักสูตรยังเป็นวิธีการสร้างการศึกษาให้มีความหมายยิ่งขึ้นด้วย

เทเลอร์ (Tyler, 19701 ; อ้างใน รัตนา แพงจันทร์, 2541 : 35) กล่าวถึงการบูรณาการว่า เป็นการเชื่อมโยงสัมพันธ์ประสบการณ์ในหลักสูตรตามแนวนอนกับวิชาอื่นในชั้นเดียวกัน ซึ่งอาจเป็นทั้งวิธีการสอนและวิธีการจัดโปรแกรมการสอน เนื้อหาวิชาต่าง ๆ ในหลักสูตรและทักษะสามารถเชื่อมโยงให้เป็นสิ่งเดียวกันได้ ประยุกต์ให้เข้ากับบริบทของหัวข้อกิจกรรม โครงการ หรือหัวข้อเรื่อง (Jaroleimek & Foster, 1997 : 41) และเป็นหลักสูตรที่จะช่วยจัดความไม่สัมพันธ์ และความไม่ต่อเนื่องของเนื้อหาวิชาต่าง ๆ ที่เรียนให้หมดไป โดยหลักสูตรบูรณาการจะนำความคิดรวบยอด หรือปัญหาที่เกิดขึ้นในชีวิตจริงของนักเรียนมาใช้ เพื่อให้ผู้เรียน ได้รู้จักใช้ทักษะต่าง ๆ อย่างเหมาะสม และนักเรียนยังสามารถเลือกหรือพัฒนาโครงการและวิธีการเรียนรู้ที่สัมพันธ์กับการเรียน ได้อย่างอิสระด้วยตนเอง (Wolfing & Stockard, 1997 : 38)

เลมเลค (Lemlech, 2002 : 27) กล่าวว่า การบูรณาการ มิใช่การเน้นที่เนื้อหาวิชาใดวิชาหนึ่งแต่เป็นการเชื่อมโยงเนื้อหาวิชาและกระบวนการเรียนรู้ การบูรณาการช่วยเหลื่อให้ผู้เรียนเห็นความสัมพันธ์ของเวลา มิติ การกระทำ ความคิดรวบยอด ปัญหา และการตัดสินใจ การบูรณาการเป็นการสร้างสิ่งที่ผู้เรียนมีความเกี่ยวข้องกันมาก สำหรับผู้เรียนที่จะได้รับประสบการณ์และการใช้บริบทของสังคม สำหรับการเรียนรู้อยู่เสมอ การบูรณาการเป็นการลบชื่อวิชาที่ได้ตั้งไว้ และเป็นการสอนทั้งเนื้อหาและทักษะที่ผู้ต้องการ

3. จุดมุ่งหมายของการบูรณาการ

จุดมุ่งหมายของการบูรณาการ หลักสูตรและการสอนแบบบูรณาการ มีดังนี้

1. เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความตระหนักว่า การเรียนรู้ทุกสิ่งมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันในชีวิตคนเรา ทุกสิ่งทุกอย่างจะเกี่ยวข้องกันอยู่เสมอ หลักสูตรบูรณาการจะมีความสัมพันธ์กับชีวิตของนักเรียนมากกว่า และนักเรียนจะเกิดแรงจูงใจในการเรียนมากกว่า หลักสูตรแบบเดิม

2. เพื่อให้ผู้เรียนเป็นผู้ที่สามารถแก้ปัญหาได้ด้วยตนเอง ซึ่งในการแก้ปัญหา นักเรียนจะต้องอาศัยความรู้จากหลายสาขาวิชาในเวลาเดียวกัน

3. เพื่อให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการเรียนรู้โดยตรงอย่างมีจุดหมาย และมีความหมายนักเรียนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การแสดงความคิดเห็นในการจัดการเรียนการสอน และช่วยสร้างความเข้าใจให้นักเรียนอย่างลึกซึ้ง

4. เพื่อตอบสนองความสนใจของนักเรียนแต่ละคน โดยการเรียนรู้ตามเอกัตภาพออกแบบกิจกรรมให้นักเรียนได้เรียนรู้ตามที่ต้องการจะรู้ บรรยากาศในชั้นเรียนจะไม่เครียด สามารถกระตุ้นให้นักเรียนได้เรียนรู้ตามที่ต้องการจะรู้ บรรยากาศในชั้นเรียน

5. มีการถ่ายโอนและค้นหาคำความสัมพันธ์ระหว่างเนื้อหาสาระ ความคิดทักษะและเจตคติ ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจความคิดรวบยอดที่เรียนที่เรียนได้อย่างลึกซึ้ง เป็นระบบ และถ่ายโอนความเข้าใจจากเรื่องหนึ่งไปสู่อีกเรื่องหนึ่งได้ดี เป็นระบบ และถ่ายโอนความเข้าใจจากเรื่องหนึ่งไปสู่อีกเรื่องหนึ่งได้ดีแต่ละด้านเป็นอิสระซึ่งกันและกัน และทุกคนสามารถพัฒนาสติปัญญาเหล่านี้ได้ ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในห้องเรียน ครูผู้สอนควรจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมสติปัญญาที่หลากหลายเหล่านี้ ด้วยวิธีการสอนหลายวิธีและการจัดกิจกรรมหลายรูปแบบ เพื่อให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติให้สอดคล้องกับความสามารถทางสติปัญญาต่าง ๆ ของตน

4. ประโยชน์ของการบูรณาการ

ประโยชน์ของการบูรณาการหลักสูตรและการสอนแบบบูรณาการ มีดังนี้

1. ทำให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาในลักษณะองค์รวม มองเห็นความสัมพันธ์ระหว่างเนื้อหาวิชา ทำให้นักเรียนระลึกถึงข้อมูลได้อย่างรวดเร็ว กระตุ้นนักเรียนให้มีความรู้ทั้งลึกและกว้าง ทำให้เป็นผู้มีทัศนะกว้างไกล ลดความซ้ำซ้อนของเนื้อหาแต่ละวิชา และทำให้มีเวลาเรียนมากขึ้น

2. ทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง โดยผสมผสานความรู้ คุณธรรม ค่านิยม คุณลักษณะอันพึงประสงค์และมีเจตคติที่ดี เป็นการเพิ่มศักยภาพของผู้เรียน ได้อย่างเต็มศักยภาพของผู้เรียนได้อย่างเต็มที่ ผู้เรียนได้เรียนรู้วิธีการเรียนรู้ตลอดชีวิตและ สามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในชีวิตจริงอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

3. ส่งเสริมให้เกิดกิจกรรมการเรียนรู้หลายรูปแบบที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ ส่งเสริมกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์และประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อ ป้องกันและแก้ปัญหาและการประยุกต์ใช้ทักษะต่าง ๆ

4. ส่งเสริมการปกครองระบอบประชาธิปไตย รู้จักการเคารพสิทธิเสรีภาพ ของผู้อื่น โดยคำนึงถึงความคิดเห็นและผลประโยชน์ของส่วนรวมเป็นหลัก

5. ช่วยแก้ปัญหาด้านการขาดครูสอนในแต่ละรายวิชา

6. ช่วยทำให้ผู้เรียนเข้าใจสภาพและปัญหาสังคมได้ดีกว่าสามารถพิจารณา ปัญหาอย่างกว้าง ๆ ใช้ความรู้อย่างหลากหลายมาสัมพันธ์กัน ส่งเสริมให้เกิดทักษะและ ความสามารถในการแก้ปัญหาทั้งผู้เรียนและผู้สอน รวมทั้งส่งเสริมการค้นคว้าวิจัย

7. ช่วยทำให้การสอนและการให้การศึกษาที่มีคุณค่ามากขึ้น สามารถช่วยเน้น การพัฒนาทักษะที่จำเป็น ให้เกิดความคิดรวบยอดที่กระจ่างขึ้น ถูกต้องและสามารถปลูกฝัง ค่านิยมที่พึงประสงค์ได้อีกด้วย

8. ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความพึงพอใจ การยอมรับผู้อื่น การรู้สึกเป็นส่วนหนึ่ง ของหมู่คณะและเกิดการเรียนรู้จากการกระทำร่วมกัน

9. ช่วยส่งเสริมการพัฒนา ค่านิยมและบรรยากาศในชั้นเรียน เป็นการส่งเสริม ให้ผู้เรียนได้พัฒนาวินัยในตนเอง ส่งเสริมความสามารถในการทำงานและการควบคุมอารมณ์ ของผู้เรียน

10. ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์ในด้านต่าง ๆ และเกิดความ สนุกสนาน เพราะได้เรียนรู้หลายด้าน

ข้อจำกัดของการบูรณาการ

ข้อจำกัดของการบูรณาการหลักสูตร และการสอนแบบบูรณาการมีดังนี้

1. การบูรณาการหลักสูตรเป็นวิธีการที่ทำได้ค่อนข้างยาก เพราะต้องอาศัยความร่วมมือจากครูผู้สอนหลายคนมาปรึกษาหารือร่วมกัน ต้องมีความเข้าใจตรงกันและต้องเป็น ความร่วมมืออย่างจริงและจริงใจ ต้องทุ่มเททั้งความรู้ ความสามารถ และเวลาอย่างเต็มที่

2. การบูรณาการหลักสูตรเข้าด้วยกัน อาจทำให้ผู้เรียนขาดความลึกซึ้งในการเรียนรู้มองไม่เห็นความสำคัญของเนื้อหาสาระหรือวิชาการต่าง ๆ ตามที่ครูต้องการได้

3. การจัดตารางสอนของครูทุกคน โดยเฉพาะครูที่สอนประจำวิชาต่าง ๆ เช่น ศิลปะ พลศึกษา ดนตรีและนาฏศิลป์ งานเกษตร ต้องสอนหลายชั้น หลายห้อง จึงต้องจัดตารางสอนของแต่ละห้องแน่นอนตายตัว ซึ่งไม่สอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ เพราะการสอนเนื้อหาวิชาต่าง ๆ จะคลุกเคล้าไปตามบรรยากาศของการเรียนการสอน

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แนวบูรณาการในการวิจัยนี้เป็นการบูรณาการระหว่างพัฒนาการทางความรู้และพัฒนาการทางจิตใจ ครูสอนจัดการเรียนโดยเชื่อมโยงพัฒนาการความรู้โดยการทำแบบฝึกทักษะ และในขณะเดียวกันจัดกิจกรรมเพื่อเป็นการพัฒนาจิตใจของผู้เรียน โดยการเล่นเกมส์และวาดภาพพระบารมี เพื่อให้ผู้เรียนรู้จักการทำงานร่วมกับผู้อื่น ยอมรับกฎกติกาทางสังคม มีความสนุกสนาน ผ่อนคลายความเครียด และเรียนรู้อย่างมีความสุข ทำให้ผู้เรียนได้ใช้ทักษะและกระบวนการเรียนรู้ไปแสวงหาความรู้ ความจริงจากเรื่องที่เรียน

เกม

1. ความหมายของการเล่นเกม

ทิสนา แคมมณี และคนอื่น ๆ (2549 : 20) ได้กล่าวว่า เกมเป็นวิธีการหนึ่งซึ่งนำมาใช้ในการสอนได้ดี โดยครูผู้สอนสร้างสถานการณ์สมมติขึ้น ให้ผู้เรียนได้เล่นด้วยตัวเองภายใต้ข้อตกลงหรือกติกาที่กำหนดให้ ซึ่งผู้เรียนต้องตัดสินใจอย่างใดอย่างหนึ่ง อันจะมีผลออกมาในรูปของการแพ้ชนะ วิธีนี้ช่วยให้ผู้เรียนได้วิเคราะห์ ความรู้สึกนึกคิดและพฤติกรรมต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจนอกจากนี้ยังช่วยให้ผู้เรียนเกิดความสนุกสนานในการเรียน

สมใจ ทิพย์ชัยเมธา และลลอ ชูติกร (2525 : 196) ได้ให้ความหมายของเกมว่าเป็นการเล่นของเด็กแต่เป็นการเล่นที่พัฒนาขึ้นมาจากการเล่นที่ไม่ต้องมีระเบียบข้อบังคับมากมาเป็นการเล่นที่มีกติกา มีกฎเกณฑ์ มีการแข่งขันแพ้ชนะ เป็นการเล่นของเด็กที่อยู่ในระยะที่พัฒนาการทางสังคมของเด็กเริ่มมากขึ้น เด็กสนใจในการเล่นกับผู้อื่นเพิ่มขึ้น ในระยะแรกก็เป็นการเล่นกลุ่มน้อยก่อน กลุ่มละ 2-3 คน การเล่นก็มีกติกาเล็กน้อยมุ่งให้เด็กได้รับความเพลิดเพลินเป็นส่วนใหญ่ ต่อมาเมื่อเด็กพัฒนาทางสังคมขึ้นสามารถเล่นเป็นกลุ่มใหญ่ได้กติกการเล่นของเด็กจะมีระเบียบ กฎเกณฑ์ข้อบังคับเพิ่มขึ้น มีการวางกติกาการเล่นและมีการแข่งขันแพ้ชนะกัน

ผจญ สุวรรณวงษ์ (2528 : 46) กล่าวว่า เกมเป็นกิจกรรมที่มีคุณค่าแก่เด็กทั้งทางด้านร่างกายอารมณ์ สังคม และสติปัญญา เป็นกิจกรรมที่เด็กพอใจมาก ช่วยสร้างบรรยากาศที่ดีในการเรียนช่วยให้เกิดการเรียนรู้ที่ดี ช่วยให้การเรียนดำเนินการไปอย่างรวดเร็ว ทั้งยังช่วยผ่อนคลายความเครียดในการเรียน ทำให้สนใจและไม่เบื่อหน่าย ครูจึงควรนำเกมมาใช้ในการเรียนการสอน เพื่อให้การเรียนการสอนบรรลุจุดมุ่งหมายที่วางไว้ได้ง่ายยิ่งขึ้น

New Standard Encyclopedia (1969 : G -21) ได้ให้ความหมายของเกมว่า เป็นกิจกรรมที่มีกฎเกณฑ์ กติกา กิจกรรมที่เล่นทั้งเกมเดี่ยว และเกมที่ใช้ความว่องไว ซึ่งมีทั้งเกมที่เล่นคนเดียว หรือเล่นเป็นกลุ่ม บางเกมก็เล่นเพื่อความสนุกสนานเพื่อผ่อนคลายความตึงเครียด บางครั้งก็กระตุ้นการทำงานของร่างกายและสมอง บางเกมก็ฝึกทักษะบางส่วน ของร่างกายและจิตใจเป็นพิเศษ

สรุป เกม หมายถึงกิจกรรมที่มีผู้เล่นตั้งแต่ 1 – 2 คน หรือเล่นเป็นกลุ่มน้อยก็ได้ มีกติกา มีการแข่งขัน เพื่อประเมินผลสำเร็จของผู้เล่น เพื่อความสนุกสนานและกระตุ้นการทำงานของร่างกายและสมองของเด็กอีกด้วย

2. จุดมุ่งหมายของการเล่นเกม

เบญจา แสงมะลิ (2522 : 14) ได้กล่าวถึง จุดมุ่งหมายของการเล่นเกมไว้ดังนี้

1. เพื่อสื่อความหมาย
2. เพื่อส่งเสริมการตัดสินใจ
3. เพื่อให้รู้จักปฏิบัติตามกฎเกณฑ์
4. เพื่อให้รักความยุติธรรมและความถูกต้อง
5. เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์
6. เพื่อฝึกความจำและความคิดรวบยอด
7. เพื่อให้รู้จักปรับตัว
8. เพื่อให้มีความกล้าในการแสดงออก กล้าพูด กล้าเขียน ตลอดจนการฝึกใช้

กล้ามเนื้อ และสายตา

9. ส่งเสริมให้เป็นคนมีน้ำใจนักกีฬา

เทพวาทย์ หอมสนิท และคนอื่นๆ (2522 : 1) ตั้งจุดมุ่งหมายของการเล่นเกมไว้ดังนี้

1. เพื่อให้มีการตอบสนองต่อสังคม โดยให้ความร่วมมือและมีการแข่งขัน
2. เพื่อให้รู้จักทำงานที่ดีที่สุด เพื่อผลประโยชน์ของกลุ่มตน

3. เพื่อพัฒนาในด้านการเป็นผู้นำ และผู้ตามที่ดี
4. เพื่อพัฒนาให้เด็กเคารพในการตัดสินใจ และให้เห็นความสำคัญของการมี

กฎกติกา

5. เพื่อให้เข้าใจกฎ กติกา มีน้ำใจนักกีฬา มีความตื่นตัว และมีความรู้สึกว่าเป็นตนเองเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม

จากจุดมุ่งหมายของการเล่นเกมที่อ้างถึงนี้จะเห็นว่า การเล่นเกมเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาการเรียนรู้ทั้ง 4 ด้าน คือด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ซึ่งเป็นพื้นฐานที่สำคัญอย่างยิ่งในการที่เด็กจะได้รับในการฝึกทักษะด้านอื่น ๆ ต่อไป

3. ประเภทของเกม

สมใจ ทิพย์ชัยเมธา และลออ ชูติกร (2525 : 226 - 63) กล่าวถึงประเภทของเกมไว้ดังนี้

1. เกมเบื้องต้น(Preliminary Game) เป็นเกมที่สนุกสนาน พฤติกรรมการเล่นไม่เป็นแบบแผน การกระทำจะสัมพันธ์กับความคิดรวบยอดที่วางไว้น้อยมากเหมาะกับเด็กปฐมวัย

2. เกมที่สร้างขึ้น(Structured Game) เป็นเกมที่สร้างขึ้นอย่างมีจุดหมายแน่นอน การสร้างไปตามแนวของความคิดรวบยอดให้สอดคล้องกับเนื้อหาที่ต้องการ

3. เกมฝึกหัด(Practice Game) เกมนี้จะช่วยเน้นความเข้าใจมากยิ่งขึ้น การจัดเกมให้เด็ก ควรจะได้เริ่มเป็นขั้นตอนตั้งแต่เกมเบื้องต้น โดยเฉพาะเนื้อหาที่เด็กเข้าใจช้า เกมสามารถแยกได้ตามประโยชน์ที่ผู้เล่นจะได้รับเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งแบ่งได้ดังนี้คือ

1. เกมเพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลินเป็นเกมประเภทหนึ่ง ซึ่งมีวัตถุประสงค์ของการเล่น วิธีการเล่น กติกาการเล่น และสิ่งประกอบการเล่นเหมือนกับเกมประเภทอื่น ๆ มีวัตถุประสงค์เพื่อความเพลิดเพลินเป็นส่วนใหญ่

2. เกมฝึกทักษะการเคลื่อนไหวเป็นเกมประเภทหนึ่ง ซึ่งมีวัตถุประสงค์ของการเล่นเกม วิธีการเล่น และสิ่งประกอบการเล่น เหมือนกับเกมประเภทอื่นแต่นั้น วัตถุประสงค์ส่งเสริมทักษะการเคลื่อนไหวของกล้ามเนื้อใหญ่ เพื่อให้เกิดความคล่องแคล่วว่องไว

3. เกมเสริมทักษะการเรียนรู้ เป็นเกมอีกประเภทหนึ่งซึ่งมีจุดมุ่งหมายจำนวนผู้เล่น มีกติกาการเล่นเล็กน้อย และมีสิ่งประกอบการเล่นเหมือนเกมประเภทอื่น ๆ แต่เกมเสริม

ทักษะบทเรียนส่วนมากจะเป็นการเล่นในร่มและมีจุดมุ่งหมายจะเน้นการแข่งขันเสริมการเรียนรู้มากกว่าการออกกำลังกาย เช่น เกมเสริมทักษะทางภาษา คณิตศาสตร์ และเกมฝึกประสาท

ภรณ์ี คุรุรัตน์ (2526 : 61 , 63) แบ่งประเภทของเกมไว้ดังนี้

1. เกมที่ต้องใช้ท่าทางประกอบ
2. เกมการเคลื่อนไหวแบบซ้ำกว่าปกติ
3. เกมเกี่ยวกับการรับรู้
4. เกมการสื่อความเข้าใจ
5. เกมการให้ทำตามคำสั่ง
6. เกมการฟังและการใช้เสียง

4. ลักษณะที่ดีของการเล่นเกม

สุไร พงษ์ทองเจริญ (2529 : 28) แบ่งลักษณะที่ดีของการเล่นเกมไว้ดังนี้

1. ไม่จำเป็นต้องมีการเตรียมกันมาล่วงหน้า หรือถ้ามีควรให้น้อยที่สุด
2. เป็นเกมที่ง่าย ๆ ไม่ซับซ้อน และมีลักษณะทำลายความสามารถของเด็ก
3. มีคำสั่งและกติกาในการเล่นชัดเจน
4. เป็นเกมสั้น ๆ ไม่ควรใช้เวลาเกิน 15 นาที
5. เป็นเกมที่ให้ทั้งความสนุกสนาน ร่าเริง และได้รับความรู้หรือทักษะ
6. เป็นเกมที่ไม่ทำให้เสียวินัยในห้องเรียน
7. เป็นเกมที่เล่นเป็นทีมหรือเป็นเกมที่ไม่เกิดความกังวลเกี่ยวกับผู้ชนะ
8. เป็นเกมที่เด็กได้เคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกายบ้างตามสมควร
9. ถ้าเป็นการแข่งขันควรที่จะง่ายในการตรวจสอบและการตัดสินใจให้

คะแนน

10. ควรใช้อุปกรณ์ที่สามารถประดิษฐ์ขึ้นเองได้ง่าย ๆ และสามารถดัดแปลง

ใช้เป็นอุปกรณ์การสอนได้เป็นอย่างดี

เกมที่ใช้ประกอบการสอนที่ดี ควรเป็นเกมที่ตรงกับจุดประสงค์ของการสอน มีวิธีการเล่นที่ง่าย ๆ ใช้ระยะเวลาสั้น ๆ เหมาะสมกับวัยผู้เรียนให้ความสนุกสนานเพลิดเพลิน และเกิดประโยชน์ต่อการเรียนรู้ ส่งเสริมความเจริญงอกงามของเด็กทั้งทางร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญาด้วย

อัจฉรา ชิวพันธ์ (2526 : 4) อธิบายถึงลักษณะของเกมที่ดีควรมีลักษณะดังนี้คือ

1. เกมนั้นต้องช่วยให้เด็กเกิดความสนใจ มีความสนุกสนานในการเล่น พร้อมทั้งเป็นการฝึกทบทวนเนื้อหาจากบทเรียนด้วย

2. ใช้เวลาในช่วงสั้น ๆ มีคำสั่งและกติกาในการเล่นชัดเจนไม่ซับซ้อน

3. ถ้าการเล่นมีลักษณะเป็นการแข่งขัน ควรจะง่ายในการตรวจสอบและตัดสินใจให้คะแนน ต้องเปิดโอกาสให้เด็กมีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างทั่วถึง

4. ครูควรควบคุมดูแลการเล่นให้อยู่ในขอบเขตที่จะไม่รบกวนห้องข้างเคียง

5. ถ้าหากครูเห็นว่าควรจะใช้สถานที่นอกห้องเรียน ก็ควรจะเตรียมสถานที่ล่วงหน้า

6. ควรใช้อุปกรณ์ที่ประดิษฐ์ขึ้นเองอย่างง่าย ๆ แต่ใช้เป็นอุปกรณ์การสอนได้ดี

7. การเล่นนั้นควรให้เด็กมีการเคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกายบ้างพอสมควร

จากแนวคิดดังกล่าวพอสรุปได้ว่า การเล่นเกมมีคุณค่าต่อการเรียนการสอนอย่างยิ่ง โดยเฉพาะกับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาระดับเรียนได้ ซึ่งมีสมาธิและความสนใจในช่วงสั้นจะเกิดการเรียนรู้ต่าง ๆ โดยไม่รู้ตัว ด้วยความสนุกสนาน ไม่เบื่อหน่ายและยังช่วยให้เด็กมีสมาธิความสนใจยาวนานขึ้นด้วย

5. หลักการนำเกมมาใช้

หน่วยศึกษานิเทศก์ จังหวัดกาญจนบุรี (2520 : 1-5) การนำเกมมาใช้ควรมีหลักการดังนี้

1. เลือกเกมซึ่งจะช่วยฝึกสิ่งที่จำเป็นสำหรับเด็ก และเป็นสิ่งที่สนใจของเด็ก ซึ่งปัจจัยทั้งสองนี้ในเด็กแต่ละคนย่อมแตกต่างกัน

2. ควรระลึกอยู่เสมอว่า ความพอใจในการเล่นเกมน้อยขึ้นอยู่กับการเล่นอย่างยุติธรรม เล่นเป็นทีม และความเต็มใจที่จะมีส่วนร่วม

3. ใช้เกมง่าย ๆ กับเด็กเล็ก ซึ่งบางชนิดอาจไม่ใช่เกมในทัศนะของผู้ใหญ่ เด็กเริ่มเรียนหรือเด็กเรียนช้าจะรู้สึกว่าการใช้วัตถุหรืออุปกรณ์ง่ายกว่าเกมที่ใช้สมองอย่างเดียว และต้องแน่ใจได้ว่าผู้เล่นทุกคนรู้ความมุ่งหมายของเกมเป็นอย่างดี

4. สอนการเล่นเกมส์เช่นเดียวกับการสอนกิจกรรมอื่น ๆ สาธิตเท่าที่จำเป็นถ้าต้องการฝึกทักษะทางภาษาคำย ก็ให้เด็กออกคำสั่งหรือวิธีเล่นเป็นครั้งคราว ถ้าเริ่มเกมส์ใหม่ที่ยุ่งยาก ควรเริ่มด้วยกฎเกณฑ์ที่จำเป็นที่สุดก่อนแล้วจึงเพิ่มกฎเกณฑ์อื่น ๆ ตามที่ต้องการ

5. ควรระวังความรูสึกของเด็กเช่นเดียวกับกิจกรรมอื่น เด็กที่รู้ว่าขี้อายไม่ควรบังคับให้ทำ บางทีการให้เด็กเล่นเกมส์ตามลำพังอาจช่วยให้เกิดความรู้สึกยอมรับจนกระทั่งเกิดความรู้สึกปลอดภัยที่จะมีส่วนร่วมอย่างเต็มที่ในเกมส์ที่เล่นเป็นกลุ่ม หลีกเลี่ยงการเปรียบเทียบที่ไม่เหมาะสมระหว่างเด็กความคิดเห็นควรเป็นไปในทางบวกมากกว่าทางลบ คือสร้างสรรค์มากกว่าทำลาย ชมเชยมากกว่าตำหนิควรยกย่องผลงานและการร่วมมือที่ดี

6. หลีกเลี่ยงการจัดให้หญิงชายแข่งขันกัน ควรให้เล่นร่วมกันอย่างธรรมชาติมากที่สุด

7. ให้เด็กเล่นตามกติกา ถ้ามีผู้เสนอให้เปลี่ยนแปลงกฎเกณฑ์ อาจเปลี่ยนให้แต่ไม่ใช่ระหว่างเล่น ควรเริ่มใหม่หรือเอาไว้เปลี่ยนคราวหน้า

8. เกมส์ซึ่งเกี่ยวกับเวลาที่แน่นอนตายตัวควรเริ่มด้วยสัญญาณที่ชัดเจน

9. สถานการณ์ที่ไม่น่าพอใจ บางอย่างอาจหลีกเลี่ยงได้ ถ้าระยะเวลาที่จะเล่นได้กำหนดไว้ล่วงหน้า และการเตือนเวลาควรเตือนก่อนหมดเวลา 2 – 3 นาที

10. การเก็บวัสดุประกอบการเล่นเกมส์ ควรตกลงก่อนการเล่น

11. ครูควรรอบคอบเกี่ยวกับการใช้เวลาเล่นเกมส์ บางครั้งครูอาจใช้เกมส์ในเวลาว่างเล็กน้อย โดยเสนอเป็นรายบุคคล เป็นกลุ่มเล็กหรือทั้งชั้น

12. ระลึกลถึงห้องข้างเคียงเสมอ เมื่อเตรียมกิจกรรม

13. น้ำเสียงของครูที่สั่งหรือแนะนำเกมส์ ควรแสดงความพอใจ แต่ไม่ถึงกับคินคิน

14. ยอมรับผลงานที่ดีในการเล่นเกมส์ และกิจกรรมอื่น ๆ ซึ่งแล้วแต่ธรรมชาติของเกมส์ที่เล่น

15. เตรียมอุปกรณ์การเล่นล่วงหน้า ครูบางคนทำให้เกมส์หมดสนุก หรือด้อยคุณค่า เพราะขาดการเตรียมตัวล่วงหน้า

การนำเกมส์มาใช้ประกอบการเรียนการสอนครูควรต้องจัดเตรียม และดำเนินการให้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์อันเหมาะสมอย่างครบถ้วน เช่น จัดเกมส์ให้เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ วัยของเด็ก ความสามารถ เวลาและมีความปลอดภัย โดยจัดเกมส์จากง่ายไปหายากขึ้นตามลำดับ เพื่อให้เด็กเกิดการเรียนรู้ และมีความสุขสนานพร้อมทั้งเกิดผลต่าง ๆ

จากเอกสารที่กล่าวมาจะเห็นว่า การเล่นเกมเป็นสิ่งที่มีความสำคัญและมี
 ความสำคัญต่อการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ไม่ว่าจะเป็นเด็กปกติ
 หรือเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาก็สามารถมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ทั้งยังช่วย
 เรื่องการปรับตัว การสะสมประสบการณ์อันเป็นพื้นฐานของการพัฒนาการของเด็กต่อไป

แบบฝึกทักษะ

1. ความหมายของแบบฝึกทักษะ

แบบฝึกทักษะเป็นสื่อการเรียนการสอนประเภทหนึ่งที่เป็นส่วนเพิ่มเติมหรือเสริม
 สำหรับให้นักเรียน ได้ฝึกปฏิบัติเพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจและทักษะเพิ่มขึ้น มีผู้ให้
 ความหมายและความสำคัญของแบบฝึกเสริมทักษะไว้ ดังนี้

ชัยขงศ์ พรหมวงศ์ (2523 : 491-495) ได้กล่าวถึงความสำคัญของแบบฝึกว่า
 แบบฝึกมีความสำคัญต่อนักเรียน คือ ช่วยให้นักเรียน ได้มีส่วนร่วมในการเรียนอย่าง
 กระฉับกระเฉง โดยมีกิจกรรมให้นักเรียนใคร่ครวญ มีการถามปัญหา และมีช่องว่างให้ผู้เรียน
 บันทึกจากการบรรยาย และจากการอ่านเนื้อหาที่ผู้สอนกำหนดให้

สมชัย ไชยกุล (2526 : 51) แสดงความคิดเห็นว่า แบบฝึกมีความสำคัญต่อวิชา
 ภาษาไทยซึ่งเป็นวิชาทักษะ เพราะการทำสิ่งใดก็ตาม ถ้าให้เกิดความชำนาญก็ต้องทำสิ่งนั้นซ้ำ
 ให้บ่อยครั้ง การเรียนภาษาไทยก็เช่นกัน สิ่งที่จะช่วยให้ทักษะทางภาษาดีขึ้นก็คือแบบฝึก

อนงค์ศิริ วิชาลัย (2536 : 27) ได้กล่าวถึงความสำคัญของแบบฝึกว่า วิธีการสอน
 ที่สนุกอีกวิธีหนึ่ง คือ การให้นักเรียนได้ทำแบบฝึกมาก ๆ สิ่งที่จะช่วยให้นักเรียนมีพัฒนาการ
 ทางการเรียนรู้ในเนื้อหาวิชาได้ดียิ่งขึ้นคือแบบฝึก เพราะนักเรียนมีโอกาสนำความรู้ที่เรียนมาแล้ว
 ฝึกให้เกิดความเข้าใจกว้างขวางยิ่งขึ้น

จากความสำคัญดังกล่าว แบบฝึกจึงมีความสำคัญสำหรับการสอนกลุ่มสาระ
 ภาษาไทย เพราะนักเรียนจะได้เกิดการเรียนรู้ มีความเข้าใจจากการปฏิบัติ และสามารถนำ
 ความรู้ ความเข้าใจไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ลักษณะของแบบฝึกทักษะ

ลักษณะของแบบฝึกที่ดี

สมชัย ไชยกุล (2526 : 14-15) ได้เสนอลักษณะที่ดีของ แบบฝึกทักษะ

ไว้ดังนี้

1. ควรสร้างขึ้นเพื่อฝึกสิ่งที่สอนมิใช่ทดสอบว่านักเรียนเรียนรู้อะไรบ้าง

2. ควรเกี่ยวกับโครงสร้างเฉพาะสิ่งที่จะสอนเพียงอย่างเดียว
3. สิ่งที่ฝึกเป็นสิ่งที่นักเรียนพบเห็นอยู่แล้ว
4. ควรเป็นข้อความสั้น ๆ
5. ไม่ควรใช้ศัพท์มากเกินไป
6. ต้องออกเสียงทุกแบบฝึกก่อนนำไปอ่านหรือเขียน
7. ควรเป็นแบบฝึกที่กระตุ้นให้เกิดการสนองตอบสิ่งที่ฟังปรารถนา
8. แต่ละแบบฝึกควรออกเสียงให้มากที่สุด
9. ควรใช้คำสัมผัสคล้องจอง

จากการศึกษาค้นคว้าเอกสารที่เกี่ยวข้องกับลักษณะของแบบฝึก จะเห็นได้ว่า แบบฝึกที่ดีนั้นจะต้องคำนึงถึงองค์ประกอบหลาย ๆ ด้าน ตรงตามเนื้อหา เหมาะสมกับวัย เวลา ความสามารถ ความสนใจ และสภาพปัญหาของผู้เรียน

3. การสร้างแบบฝึกทักษะ

หลักจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบฝึกทักษะ

การนำหลักจิตวิทยาการศึกษาไปใช้ในการสร้างแบบฝึกทักษะ จะทำให้ได้แบบฝึกทักษะที่มีความสมบูรณ์และเหมาะสมที่จะนำไปใช้กับนักเรียน และนักเรียนมีโอกาสได้ตอบสนองสิ่งเร้าด้วยการแสดงออกทางความสามารถ ความเข้าใจการฝึกที่สอดคล้องกับวัย ความสามารถ และความสนใจของนักเรียน

หลักจิตวิทยาการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบฝึกทักษะมีหลายประการ ดังที่ สูจริต เพียรชอบ และสายใจ อินทร์พรชัย (2522 : 52-62) ได้แนะนำหลักจิตวิทยาที่ควรนำมาสร้าง แบบฝึก พอสรุปได้ดังนี้

1. กฎการเรียนรู้ของธอร์นไดค์ (Thorndike) เกี่ยวกับการฝึกหัด ซึ่งสอดคล้องกับการทดลองของวัตสัน (Watson) นั่นคือ สิ่งใดก็ตามที่มีการฝึกหัดหรือกระทำบ่อย ๆ ยิ่งทำให้ผู้ฝึกคล่องแคล่ว สามารถทำได้ดี ในทางตรงข้าม สิ่งใดก็ตามที่ไม่ได้รับการฝึกหัดทิ้งไปนานแล้วย่อมทำให้ไม่ดีเหมือนเดิม ต่อเมื่อมีการฝึกฝนหรือกระทำซ้ำก็จะช่วยให้เกิดทักษะเพิ่มขึ้น

2. ความแตกต่างระหว่างบุคคล ครูควรคำนึงว่านักเรียนแต่ละคนมีความรู้ ความถนัด ความสามารถและความสนใจที่ต่างกัน ฉะนั้นในการสร้างแบบฝึกจึงควรพิจารณาถึงความเหมาะสม ไม่ยากหรือง่ายเกินไป และควรมีหลายแบบ

3. การจูงใจนักเรียน สามารถทำได้โดยจัดแบบฝึกจากง่ายไปหายาก เพื่อดึงดูดความสนใจของผู้เรียน เป็นการกระตุ้นให้ติดตามไป และทำให้นักเรียนประสบผลสำเร็จในการทำแบบฝึก นอกจากนั้นการให้แบบฝึกสั้น ๆ จะช่วยให้ผู้เรียนไม่เบื่อหน่าย

4. การนำสิ่งที่มีความหมายต่อชีวิตและการเรียนรู้มาให้ให้นักเรียนได้ทดลองนำภาษาที่ใช้พูด ใช้เขียนในชีวิตประจำวัน ทำให้ผู้เรียนได้เรียนและทำแบบฝึกในสิ่งที่ใกล้ตัว นอกจากจะจำได้แม่นย่ำแล้วนักเรียนยังสามารถนำหลักและความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์อีกด้วย

พรณี ชูชัย (2522 : 39) กล่าวว่า การสร้างแบบฝึกที่ดีนอกจากจะคำนึงถึงหลักในการสร้างและหลักในการฝึกแล้ว จะต้องอาศัยหลักสำคัญตามทฤษฎีการเรียนรู้มีหลักการสำคัญดังนี้

1. ความใกล้ชิด คือ ถ้าใช้สิ่งเร้าและการตอบสนองเกิดขึ้นในเวลาใกล้เคียงกันจะสร้างความพอใจให้กับผู้เรียน
2. การฝึกหัด คือการให้นักเรียนได้ทำซ้ำ ๆ กันเพื่อช่วยสร้างความรู้ความเข้าใจที่แม่นยำ
3. กฎแห่งผล คือ การที่นักเรียนได้ทราบผลการทำงานของตนเองด้วยการเฉลยคำตอบแก่ผู้เรียน
4. การจูงใจ คือ การจัดแบบฝึกหัดเรียงลำดับจากแบบฝึกง่ายและสั้นไปสู่เรื่องที่ยากและยาวขึ้น ควรมีภาพประกอบและมีหลายรส หลายรูปแบบ

นอกจากนี้ เอมอร์ พิตต์นุสซ (2534 : 57) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการนำหลักจิตวิทยาการศึกษาใช้ในการสร้างแบบฝึกเสริมทักษะ สรุปได้ว่า แบบฝึกที่สร้างขึ้นตามหลักจิตวิทยาการศึกษาที่คำนึงถึงกฎแห่งผล การฝึกหัด การเสริมแรงจูงใจผู้เรียน และการให้ผู้เรียนเรียนในสิ่งที่มีความหมาย ประกอบกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เกิดความสนุกสนาน น่าสนใจ ใช้เวลาสั้น ๆ นักเรียนจะไม่เบื่อหน่ายที่จะเรียน อีกทั้งให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมเป็นอย่างดี

หลักจิตวิทยาดังกล่าว ผู้ศึกษาค้นคว้านำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบฝึกเสริมทักษะที่น่าสนใจ เหมาะสมกับวัย ความสามารถ และความถนัดของนักเรียน เพื่อให้การเรียนการสอนสนุกสนาน นักเรียนมีความพอใจที่จะเรียนและประสบผลสำเร็จในการเรียนเรื่องนั้น ๆ

4. ประโยชน์ของแบบฝึกเสริมทักษะ

ประทีป แสงเปี่ยมสุข (2538 : 53) กล่าวถึงประโยชน์ของแบบฝึกเสริมทักษะไว้ดังนี้

1. เป็นอุปกรณ์ช่วยลดภาระของครู
2. ช่วยให้นักเรียนได้ฝึกทักษะในการใช้ภาษาให้ดีขึ้น
3. ช่วยในเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคล ทำให้นักเรียนประสบผลสำเร็จในทางจิตใจมากขึ้น
4. ช่วยเสริมสร้างทักษะภาษาให้คงทน
5. เป็นเครื่องมือวัดผลการเรียนหลังจากเรียนบทเรียนแล้ว
6. ช่วยให้นักเรียนสามารถทบทวนบทเรียนได้ด้วยตนเอง
7. ช่วยให้ครูมองเห็นปัญหาต่าง ๆ ของนักเรียนได้ชัดเจน
8. ช่วยให้นักเรียนฝึกฝนได้เต็มที่ นอกเหนือจากที่เรียนในบทเรียน
9. ช่วยให้นักเรียนเห็นความก้าวหน้าของตนเอง
10. ช่วยให้นักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อการสะกดคำ

นอกจากนี้ อุดลย์ ภูปลื้ม (2539 : 24-25) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของแบบฝึกเสริมทักษะไว้ดังนี้

1. ช่วยให้นักเรียนเข้าใจบทเรียนได้ดีขึ้น
2. ช่วยให้จดจำเนื้อหา และคำศัพท์ต่าง ๆ ได้คงทน
3. ทำให้เกิดความสนุกสนานในขณะที่เรียน
4. ทำให้ทราบความก้าวหน้าของตนเอง
5. สามารถนำแบบฝึกหัดมาทบทวนเนื้อหาเดิมด้วยตนเองได้
6. ทำให้ทราบข้อบกพร่องของนักเรียน
7. ทำให้ครูประหยัดเวลา
8. ทำให้นักเรียนสามารถนำภาษาไปใช้สื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สรุปได้ว่า แบบฝึกเสริมทักษะช่วยในการฝึกหรือเสริมทักษะทางภาษา การใช้นักเรียน สามารถนำมาฝึกซ้ำทบทวนบทเรียน และผู้เรียนสามารถนำไปทบทวนด้วยตนเอง จดจำเนื้อหาได้นาน มีเจตคติที่ดีต่อทักษะภาษาไทย นักเรียนรู้คำศัพท์และความหมายได้กว้างขวางยิ่งขึ้น นำแบบฝึกเสริมทักษะไปแก้ปัญหาคำอ่าน การเขียนเป็นรายบุคคลและกลุ่มได้ดี แบบฝึกเสริมทักษะถือว่าเป็นอุปกรณ์การเรียนการสอนอย่างหนึ่งซึ่งสามารถทดสอบ

ความรู้ วัดผลการเรียนรู้ และประเมินผล นักเรียนก่อนและหลังเรียนได้เป็นอย่างดี ทำให้ครูทราบข้อบกพร่องของผู้เรียนเฉพาะจุดได้ นักเรียนทราบผลความก้าวหน้าของตนเอง ครูประหยัดเวลา ค่าใช้จ่าย และลดภาระได้มาก

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยในประเทศ

วาสนา เลิศศิลป์ (2540 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร (พ.ศ. 2540) ผลการศึกษาพบว่า จำนวนเด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้ขั้นรุนแรง ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร คิดเป็นร้อยละ 5.51 ปัญหาการเรียนรู้ของเด็ก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่พบมากที่สุดเรียงจากมากไปหาน้อย คือหมวดพฤติกรรมทางภาษา คณิตศาสตร์การเคลื่อนไหว เวลาและทิศทาง ผลการเปรียบเทียบปัญหาในการเรียนรู้ของเด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ใน 5 หมวด และแยกย่อย 25 ด้าน จำแนกตามเพศ อายุและกลุ่มโรงเรียนพบว่าปัญหาในการเรียนรู้ของเด็กชายและเด็กหญิงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ปัญหาในการเรียนของเด็กอายุ 6-8 ปี แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05 ปัญหาการเรียนรู้ของเด็กแยกตามกลุ่มโรงเรียน พบว่าเด็กในแต่ละกลุ่มโรงเรียนมีปัญหาในการเรียนรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เยาวลักษณ์ วรรณม่วง (2544 : 47) ได้ศึกษาความสามารถในการจำพยัญชนะไทยของนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ โดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชายและหญิงที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นเด็กเล็ก ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2543 ในโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร (ฝ่ายประถม) จำนวน 6 คน ผลการวิจัยพบว่าความสามารถในการจำพยัญชนะไทยของนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ หลังจากการสอนโดยใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอนสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ดวงใจ วรรณสังข์ (2541 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความสามารถในการจำพยัญชนะไทยของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ จากการสอนโดยใช้ชุดการสอนนิทานประกอบภาพ พยัญชนะไทยผลการวิจัยปรากฏว่าประสิทธิภาพของชุดการสอนนิทานประกอบภาพพยัญชนะไทยสูงกว่าเกณฑ์ 95.33 / 82.00 ความสามารถจำพยัญชนะไทยของเด็กที่มีปัญหาทาง

การเรียนรู้ด้านการอ่านหลังจากการสอนโดยใช้ชุดการสอนนิทานประกอบภาพพยัญชนะไทย อยู่ในระดับดี

รัตนา แพงจันทร์ (2541 : 59) ได้ศึกษาความสามารถเขียนคำ ของนักเรียนที่มี ปัญหาทางการเรียนรู้ที่เรียนร่วมในโรงเรียนปกติจากการสอนเขียนบูรณาการกับเกม นักเรียน ที่ได้รับการสอนเขียนแบบบูรณาการกับเกมมีความสามารถเขียนคำก่อนและหลังการทดลอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยหลังการทดลองนักเรียนที่มีปัญหา ทางการเรียนรู้มีความสามารถเขียนคำสูงกว่าก่อนการทดลองและอยู่ในระดับดี

นิภาพร ป่วนสุรินทร์ (2542 : 53) การศึกษาความสามารถสะกดคำภาษาไทย ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาในระดับเรียน ได้ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จากการสอน โดยใช้เกม ผลปรากฏว่า ความสามารถสะกดคำภาษาไทยของนักเรียนที่มีความบกพร่องทาง สติปัญญา ระดับเรียน ได้ ที่ได้รับการฝึกโดยใช้เกมสูงขึ้นเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

จรัส จินดาวงศ์ (2545 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความสามารถการเขียนสะกดคำ ของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จากการสอนโดยใช้เกม การฝึกทักษะการเขียนสะกดคำ ผลการวิจัยพบว่า เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จากการสอนเขียนสะกดคำสูงกว่านักเรียนที่เรียน โดยการเขียนตาม คำบอก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

เกศสุคนธ์ แม้นมณี (2546 : 51) ได้ศึกษาความสามารถในการเขียนพยัญชนะ ไทย ของเด็กกลุ่มอาการดาวน์ระดับฝึกได้ โดยใช้แบบฝึกทักษะ พบว่า คะแนนความสามารถ ในการเขียนพยัญชนะไทย ของเด็กกลุ่มอาการดาวน์ระดับฝึกได้ โดยใช้แบบฝึกทักษะ สูงขึ้น กว่าก่อนสอน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

มณเฑียร พัฒนาวงศ์ (2547 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความสามารถในการอ่านและ การเขียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนวัดศรีสุพรรณ จำนวน 6 คน ที่มี ปัญหาทางการเรียนรู้จากการใช้ชุดการสอนทักษะการอ่านและการเขียน ผ่านประสาทสัมผัส สามด้าน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ที่ได้รับการสอนจากการใช้ชุด การสอนทักษะการอ่านและการเขียนผ่านประสาทสัมผัสสามด้านมีความสามารถในการอ่าน และเขียน สูงกว่าก่อนการสอนจากการใช้ชุดการสอนทักษะการอ่านและการเขียนผ่าน ประสาทสัมผัสสามด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สุนีย์ แก้วของแก้ว (2548 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาพัฒนาทักษะการเขียนสะกดคำที่มี ตัวสะกดไม่ตรงตามมาตรา ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ชั้นประถมศึกษาปีที่

3 โดยใช้แบบฝึกการประสมอักษร ผลการวิจัยพบว่านักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการเขียนสะกดคำที่มีตัวสะกดไม่ตรงตามมาตรฐานมีทักษะการเขียนสะกดคำก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยหลังการทดลอง นักเรียนมีทักษะการเขียนสะกดคำสูงกว่าก่อนการทดลอง

อดิษฐ์ ทิมวัฒนา (2548 : 40) ได้ศึกษาความสามารถในการเขียนสะกดคำวิชาภาษาไทยของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ปรากฏว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนเขียนสะกดคำด้วยคอมพิวเตอร์ช่วยสอนมีความสามารถในการเขียนสะกดคำก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยหลังการทดลองเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้มีความสามารถเขียนสะกดคำสูงกว่าก่อนการทดลอง

รักมิณา หยดย้อย (2549 : 48) ได้ศึกษาพัฒนาทักษะการเขียนคำโดยใช้กิจกรรมบูรณาการสำหรับเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ปรากฏว่า หลังจากได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมบูรณาการ เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้มีการพัฒนาการเขียนคำสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เพ็ญภรณ์ เคลือบอน (2550 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความสามารถในการเขียนสะกดคำของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2-3 โดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถในการเขียนสะกดคำของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2-3 หลังการสอนโดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนอยู่ในระดับดีมากและความสามารถในการเขียนสะกดคำสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

พรทิพย์ สองภักดี (2550 : 57-58) ได้ศึกษาความสามารถในการเขียนพยัญชนะ ก ก ฎ ฎ ฎ ฎ ฎ ของนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ในระดับช่วงชั้นที่ 1 โดยใช้แบบฝึกมีงขวัญ ปรากฏว่า นักเรียนกลุ่มตัวอย่าง มีความสามารถในการเขียนพยัญชนะ ก ก ฎ ฎ ฎ ฎ ฎ หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

พัชรินทร์ เสรี (2553 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาพัฒนารูปแบบการสอนเขียนสำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการเขียน ปรากฏว่า ประสิทธิภาพของรูปแบบการสอนเขียน สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการเขียนภายหลังการใช้รูปแบบการสอนเขียนนักเรียนมีความสามารถด้านการเขียนอยู่ในระดับดี แบบประเมินความสามารถด้านการเขียนมีความเชื่อมั่นอยู่ที่ 0.97 และวัดการรับรู้

ความสามารถของตนเองด้านการเขียน มีค่าความเชื่อมั่นอยู่ที่ 0.88 ภายหลังจากประเมินรูปแบบการสอนเขียนผลการประเมินมีความเหมาะสม

2. งานวิจัยต่างประเทศ

มิลเลอร์ (Miller. 1994 : 1527-A) ได้ศึกษาผลของการฝึกแยกความแตกต่างของโครงสร้างคำในการเขียนของนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ พบว่านักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ที่ได้รับการฝึกแยกความแตกต่างของโครงสร้างคำในการเขียน มีความสามารถทางการเขียนสูงขึ้น

แมรี่ และเบิร์ตแตรม (Marry and Bertram. 1997 : 174 – 178) ได้ศึกษากลวิธีการสอนอ่านและเขียนสำหรับนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ จากครูการศึกษาพิเศษ และนักการศึกษาจากเกรด 2 ว่าใช้วิธีสอนแบบใดบ้าง ผลการสำรวจพบว่า กลุ่มครูผู้สอนนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ใช้วิธีการอ่านแล้วเติมคำตอบ (Guided Reading) 90 % การอ่านเป็นรายบุคคล (Individualized Reading) 87 % การแลกเปลี่ยนหนังสือกัน (Trade Book) 81.5 % และการเปลี่ยนกันอ่าน (Round Reading) 74.1 % เป็น 4 วิธีในระดับแรกที่ใช้มากที่สุดและยังมีอีก 17 วิธีที่ใช้สอนนักเรียนปกติ และนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้

พินเตอร์ (Pinter. 1977 : 717-A) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการสะกดคำที่สอนโดยใช้เกมการศึกษา และสอนโดยใช้ตำรา กับนักเรียนระดับ 3 จำนวน 94 คน ในรัฐเพนซิลวาเนียพบว่า ผลสัมฤทธิ์ของกลุ่มที่ใช้เกมการศึกษา สูงกว่าที่สอนโดยใช้ตำรา

แฮมเมอร์ (Hammer. 1997 : 2968-A) ได้ศึกษาการใช้วิธีสอน แบบสหรั่วมใจในการสอนเขียนกับนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ผลจากการศึกษาพบว่า การสอนเขียนด้วยวิธีการสอนแบบสหรั่วมใจและการให้คำแนะนำในการเขียนกับนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ในด้านการเข้าใจความหมายของคำ ปริมาณคำ และไม่มีความแตกต่างกันในเรื่องของทัศนคติและความบกพร่องในการเขียน หรือความยาวของเรื่องที่เด็กเขียน

มิทเชล (Mitchell. 1980 : 1329 – A) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการสอนเขียนสะกดคำ 3 แบบ คือ กลุ่มที่ 1 ใช้พจนานุกรม กลุ่มที่ 2 ใช้กิจกรรมการเขียนเรื่อง และกลุ่มที่ 3 ใช้พจนานุกรมและเขียนการเขียนเรื่อง และมีกลุ่มควบคุมอีกกลุ่มหนึ่ง ผลการศึกษาพบว่า ทั้ง 3 กลุ่มเขียนสะกดคำได้ดีกว่ากลุ่มควบคุมแต่ในเรื่องความคิดสร้างสรรค์ทางการเขียนสะกดคำของกลุ่มทดลองทั้งสามกลุ่มไม่แตกต่างกัน

ชวอร์ต และโดห์ริง (Schartz and Doehring. 1977 : 55) ได้ศึกษาถึงความสามารถในการเขียนสะกดคำของนักเรียนระดับ 2-6 จำนวน 100 คน โดยใช้รูปภาพที่มีความหมายแบบทดสอบการเขียนสะกดคำแบบเลือกตอบ แบบทดสอบการเขียนสะกดคำยากพบว่า นักเรียนกลุ่มที่เรียน โดยใช้รูปภาพที่มีความหมาย มีแนวโน้มของการเขียนสะกดสูงกว่านักเรียนที่เรียนการเขียนสะกดคำแบบธรรมดา

จากผลการวิจัย สรุปได้ว่า การที่จะพัฒนานักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการเขียน ให้มีพัฒนาการด้านการเขียนสูงขึ้นนั้น ต้องใช้เทคนิควิธีการในการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย และนวัตกรรมที่นำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเขียนสะกดคำ ต้องมีประสิทธิภาพ และเหมาะสมกับความสามารถในการเรียนรู้ของนักเรียน การจัดหลักสูตรการเรียนการสอนต้องสอดคล้องกับลักษณะความต้องการพิเศษของนักเรียน มีเนื้อหาที่เหมาะสม ง่ายแก่การเข้าใจ เพื่อช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้จริง ผู้วิจัยจึงได้สร้างกิจกรรมบูรณาการ เพื่อให้สอดคล้องกับการเรียนของนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY